

Το νομοθετικό έργο
στην Ευρωπαϊκή Ένωση
έπειτα από σχεδόν
20 χρόνια εφαρμογής
του πλαισίου της
βελτίωσης της
νομοθεσίας

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-VIII
Εισαγωγή	01-05
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης της επισκόπησης	06-07
Η προσέγγιση της Επιτροπής σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας	08-33
Γενικά διδάγματα που αντλήθηκαν από την Επιτροπή	08-11
Δημόσια συμμετοχή στη διαδικασία χάραξης πολιτικής	12-16
Αποδεικτικά στοιχεία για τη χάραξη πολιτικής	17-21
Το σώμα της ενωσιακής νομοθεσίας	22-28
Διοργανική συνεργασία για το νομοθετικό έργο	29-33
Συμπερασματικές παρατηρήσεις σχετικά με τη μελλοντική πορεία δράσης	34
Παραρτήματα	
Παράρτημα I – Επισκόπηση των διαφορετικών σταδίων του κύκλου πολιτικής, καθώς και των αρχών, στόχων, εργαλείων και διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη βελτίωση της νομοθεσίας	
Παράρτημα II - Οι απόψεις των βασικών ενδιαφερόμενων μερών περί των διαφόρων εργαλείων για τη βελτίωση της νομοθεσίας	
Παράρτημα III - Εμπειρογνώμονες των οποίων η συνεισφορά ζητήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας επισκόπησης	
Παράρτημα IV - Νομοθετικές προτάσεις και νομοθεσία που εγκρίθηκε, καταργήθηκε ή έπαυσε να ισχύει	
Παράρτημα V - Νομοθετική παραγωγή ανά έτος και τομέα πολιτικής	

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Σημειώσεις

Σύνοψη

I Το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη «βελτίωση της νομοθεσίας» αποτελεί μια δέσμη αρχών και εργαλείων που την διευκολύνουν στη χάραξη των πολιτικών της και στην κατάρτιση των νομοθετικών προτάσεών της. Σύμφωνα με τους δεδηλωμένους στόχους της, η βελτίωση της νομοθεσίας εξασφαλίζει ότι η χάραξη πολιτικής λαμβάνει χώρα με ανοικτό και διαφανή τρόπο, οι πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συνεισφέρουν καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, καθώς και της νομοθετικής διαδικασίας, οι δράσεις της ΕΕ είναι τεκμηριωμένες και βασίζονται σε επισκόπηση των επιπτώσεων, καθώς και ότι περιορίζεται στο ελάχιστο η κανονιστική επιβάρυνση επιχειρήσεων, πολιτών και δημόσιας διοίκησης.

II Βελτίωση της νομοθεσίας δεν σημαίνει «περισσότερη» ή «λιγότερη» νομοθεσία της ΕΕ αλλά ούτε και απορρύθμιση ή υποβάθμιση ορισμένων τομέων πολιτικής. Αντ' αυτού, σημαίνει την παροχή αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων ως βάση για τη λήψη έγκαιρων και ορθών αποφάσεων πολιτικής. Η βελτίωση της νομοθεσίας καλύπτει όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ και το σύνολο του κύκλου πολιτικής, ο οποίος περιλαμβάνει την κατάρτιση και την έγκριση της νομοθεσίας της ΕΕ, καθώς και την ενσωμάτωσή της στην εθνική έννομη τάξη των κρατών μελών και την εφαρμογή της στην πράξη. Κύρια εργαλεία της βελτίωσης της νομοθεσίας είναι οι διαβουλευσεις με ενδιαφερόμενα μέρη, η εκτίμηση των επιπτώσεων διαφορετικών επιλογών πολιτικής, η παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των νομοθετικών πράξεων στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη και η αξιολόγηση των πολιτικών και των νομοθετικών πράξεων της ΕΕ. Η βελτίωση της νομοθεσίας έχει σημασία και για εμάς, ως εξωτερικό ελεγκτή της ΕΕ, στον βαθμό που ο ορθός σχεδιασμός πολιτικών και νομοθετικών πράξεων συνεπάγεται αποτελεσματικότερη λογοδοσία και αποτελεσματικότερο δημόσιο έλεγχο.

III Η βελτίωση της νομοθεσίας αποτελεί βασικό στοιχείο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ επί σχεδόν 20 χρόνια. Ήδη το 2002 η Επιτροπή είχε διενεργήσει τις πρώτες εκτιμήσεις επιπτώσεων και δημόσιες διαβουλευσεις σχετικά με νομοθετικές προτάσεις της. Πιο πρόσφατα, το 2015, η Επιτροπή ανέδειξε τη βελτίωση της νομοθεσίας ως μία από τις κορυφαίες προτεραιότητές της. Αυτό αντικατοπτρίστηκε στις οργανωτικές αλλαγές στο εσωτερικό της, στα προγράμματα εργασίας με ανανεωμένη εστίαση σε βασικές προτεραιότητες («μεγάλη στα μεγάλα θέματα») και στην εντολή να γίνουν ακόμη περισσότερα στον τομέα της βελτίωσης της νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ. Το 2016 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπέγραψαν συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου και, το 2017, η

Επιτροπή ολοκλήρωσε μια μείζονα επικαιροποίηση των από το 2015 κατευθυντήριων γραμμών και της εργαλειαθής της για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Τέλος, το 2019 η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα του απολογισμού της ως προς τον τρόπο λειτουργίας της βελτίωσης της νομοθεσίας έως τώρα.

IV Από το 2010 έχουμε πραγματοποιήσει σειρά ελέγχων σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας. Η παρούσα επισκόπηση βασίζεται σε σχετικά αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων μας, στη διεθνή συγκριτική αξιολόγηση των πολιτικών για τη βελτίωση της νομοθεσίας που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, στην ανάλυση εγγράφων που έχουν δημοσιευθεί από την Επιτροπή και ακαδημαϊκών ερευνών, καθώς και σε συζητήσεις μας με εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της Επιτροπής των Περιφερειών, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και με εμπειρογνώμονες του τομέα. Μέσω αυτής της επισκόπησης, η οποία δεν αποτελεί έλεγχο, σκοπεύουμε να συμβάλουμε στον δημόσιο διάλογο σχετικά με το νομοθετικό έργο της ΕΕ και τη βελτίωση της νομοθεσίας κατά την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο.

V Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για τα αποτελέσματα του απολογισμού της Επιτροπής και, συνολικά, θεωρούμε ότι η Επιτροπή ορθώς προσδιόρισε τα διδάγματα που πρέπει να αντληθούν και τους πλέον συναφείς τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να γίνουν περαιτέρω βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων. Εφιστούμε επίσης την προσοχή σε ορισμένες βασικές προκλήσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την επανεξέταση της προσέγγισης για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην ΕΕ τα επόμενα χρόνια.

VI Η επιτυχία της βελτίωσης της νομοθεσίας εξαρτάται από την από μέρους της Επιτροπής αποδοτική, αποτελεσματική και συνεπή εφαρμογή των οικείων εργαλείων σε όλους τους τομείς πολιτικής. Όπως επιβεβαιώνεται τόσο από τον απολογισμό της Επιτροπής όσο και από την επισκόπησης μας, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιούνται ορισμένα από αυτά. Ειδικότερα, θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερα για την προσέγγιση των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης, τη βελτίωση της βάσης τεκμηρίωσης για τη λήψη αποφάσεων και την προώθηση, παρακολούθηση και επιβολή της ενσωμάτωσης του δικαίου της ΕΕ στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής του στην πράξη.

VII Η επίτευξη των στόχων βελτίωσης της νομοθεσίας εξαρτάται επίσης από την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι

συννομοθέτες να αναλάβουν δράση σε σχέση με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η οποία προάγει τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων κατά τρόπο διαφανή. Στην επισκόπησή μας υπογραμμίζουμε τη σημασία που έχει να αποφεύγεται η περιττή πολυπλοκότητα κατά την έγκριση και την εφαρμογή νομοθετικών προτάσεων, με την πρόβλεψη επαρκών νομοθετικών διατάξεων για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή των πολιτικών, την ενθάρρυνση της συμμετοχής των πολιτών στον κύκλο πολιτικής και την αύξηση της διαφάνειας της κατάρτισης και της έγκρισης των νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, καθώς και της ενσωμάτωσής τους στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη. Επιπλέον, τα εθνικά κοινοβούλια και οι αρχές των κρατών μελών διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο και στην παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των κανόνων αυτών στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη.

VIII Εν κατακλείδι, προβαίνουμε σε ορισμένες επισημάνσεις σχετικά με τη μελλοντική πορεία δράσης. Με βάση τα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων και τις πληροφορίες που υποβάλαμε σε επισκόπηση, εντοπίσαμε τις ακόλουθες βασικές προκλήσεις που έχουν να αντιμετωπίσουν τόσο η Επιτροπή και οι συννομοθέτες της ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη, και οι οποίες σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της βελτίωσης της νομοθεσίας στο μέλλον:

- διασφάλιση ότι οι πολιτικές και οι νομοθετικές πρωτοβουλίες της ΕΕ καλύπτονται επαρκώς από ποιοτικές διαβουλεύσεις, αξιολογήσεις και εκτιμήσεις επιπτώσεων,
- διασφάλιση ότι οι νομοθετικές προτάσεις προβλέπουν τη συλλογή επαρκών αποδεικτικών στοιχείων για την υποστήριξη της αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης,
- περαιτέρω απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και παρακολούθηση της ενσωμάτωσής της στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής της στα κράτη μέλη, και
- βελτίωση της διαφάνειας της νομοθετικής διαδικασίας για τους πολίτες και τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη.

Εισαγωγή

01 Οι πολιτικές και η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) επηρεάζουν τη ζωή των πολιτών της και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεών της. Η ΕΕ διαθέτει σημαντικό όγκο νομοθεσίας, η οποία εξελίσσεται διαρκώς ώστε να αντικατοπτρίζει τις αλλαγές πολιτικής όσο εγκρίνονται νέες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ, και άλλες τροποποιούνται, καταργούνται ή παύουν να ισχύουν. Η Επιτροπή διαδραματίζει βασικό ρόλο στην κατάρτιση της νομοθεσίας της ΕΕ, στην παρακολούθηση της εφαρμογής της και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της. Η προσέγγιση της πολιτικής και της νομοθετικής διαδικασίας της Επιτροπής καλείται «βελτίωση της νομοθεσίας».

02 Σύμφωνα με τους δεδηλωμένους στόχους της, η «βελτίωση της νομοθεσίας» εξασφαλίζει ότι η χάραξη πολιτικής λαμβάνει χώρα με ανοικτό και διαφανή τρόπο, οι πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συνεισφέρουν καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας χάραξης πολιτικής και της νομοθετικής διαδικασίας, οι δράσεις της ΕΕ είναι τεκμηριωμένες και βασίζονται σε επισκόπηση των επιπτώσεων, καθώς και ότι περιορίζεται στο ελάχιστο η κανονιστική επιβάρυνση επιχειρήσεων, πολιτών και δημόσιας διοίκησης. Οι δράσεις της ΕΕ πρέπει να οδηγούν στην υιοθέτηση απλών, σαφών, σταθερών και προβλέψιμων κανονιστικών πλαισίων για τους πολίτες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις νέες προκλήσεις και τις μεταβληθείσες πολιτικές προτεραιότητες. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας η Επιτροπή να εφαρμόζει αποτελεσματικά τις αρχές της για τη βελτίωση της νομοθεσίας, καθώς αυτό έχει αντίκτυπο στις επιδόσεις των πολιτικών της ΕΕ και στη λογοδοσία της ΕΕ προς τους πολίτες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

03 Η βελτίωση της νομοθεσίας καλύπτει όλους τους τομείς πολιτικής και το σύνολο του κύκλου πολιτικής (βλέπε [γράφημα 1](#)). Κύρια εργαλεία της βελτίωσης της νομοθεσίας είναι οι διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενα μέρη, η εκτίμηση των επιπτώσεων διαφορετικών επιλογών πολιτικής, η παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των νομοθετικών πράξεων στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη και η αξιολόγηση των πολιτικών και των νομοθετικών πράξεων της ΕΕ. Η ποιότητα των εκτιμήσεων επιπτώσεων και επιλεγμένων αξιολογήσεων εξετάζεται από την επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου (ΕΡΕ) της Επιτροπής, η οποία απαρτίζεται από τέσσερις ανώτερους υπαλλήλους της Επιτροπής και τρεις εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Στο [παράρτημα Ι](#) — Επισκόπηση των διαφορετικών σταδίων του κύκλου πολιτικής, καθώς και των αρχών, στόχων, εργαλείων και διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη βελτίωση της νομοθεσίας, παρατίθεται λεπτομερέστερη

επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο η Επιτροπή εφαρμόζει την προσέγγιση της βελτίωσης της νομοθεσίας σε κάθε φάση του κύκλου πολιτικής.

Γράφημα 1 – Βελτίωση της νομοθεσίας εντός του κύκλου πολιτικής

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

04 Η βελτίωση της νομοθεσίας αποτελεί βασικό στοιχείο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ επί σχεδόν 20 χρόνια. Ήδη το 2002 η Επιτροπή είχε διενεργήσει τις πρώτες εκτιμήσεις επιπτώσεων και δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με νομοθετικές προτάσεις της¹. Πιο πρόσφατα, τον Μάιο του 2015, η Επιτροπή δημοσίευσε το θεματολόγιο της ΕΕ για τη «βελτίωση της νομοθεσίας για καλύτερα αποτελέσματα»². Μεταξύ άλλων, το αποτέλεσμα ήταν να επέλθουν οργανωτικές αλλαγές στο εσωτερικό της Επιτροπής, να καταρτιστούν προγράμματα εργασίας με ανανεωμένη εστίαση σε βασικές προτεραιότητες («μεγάλη στα μεγάλα θέματα») και να της ανατεθεί η εντολή να προχωρήσει ακόμη περισσότερο με τη βελτίωση της νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ. Ειδικότερα, στις 13 Απριλίου 2016, η Επιτροπή υπέγραψε διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο³ ως συμπλήρωμα προηγούμενων ανάλογων συμφωνιών και δηλώσεων⁴. Η διοργανική συμφωνία δέσμευε τους συννομοθέτες να συνεργαστούν σε μια σειρά δράσεων για την προώθηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων με διαφάνεια και τεκμηρίωση. Τον Δεκέμβριο του 2016, η Επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωση «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα»⁵ στην οποία αναγνώριζε την ανάγκη συνεργασίας με κράτη μέλη για τη βελτίωση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ –προϋπόθεση για την επίτευξη αποτελεσμάτων με τις πολιτικές της. Αρχής γενομένης από το 2018, η Επιτροπή πραγματοποίησε «απολογισμό» των εξελίξεων στη βελτίωση της νομοθεσίας και δημοσίευσε τα αποτελέσματα τον Απρίλιο του 2019⁶. Μελετήσαμε τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής ως βασικό σημείο αναφοράς για τους σκοπούς της παρούσας επισκόπησης.

05 Ως ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής της ΕΕ, προωθούμε τη διαφάνεια και τη λογοδοσία. Η βελτίωση της νομοθεσίας έχει σημασία και για εμάς, ως εξωτερικό ελεγκτή της ΕΕ, στον βαθμό που ο ορθός σχεδιασμός πολιτικών και νομοθετικών πράξεων συνεπάγεται αποτελεσματικότερη λογοδοσία και αποτελεσματικότερο δημόσιο έλεγχο. Από το 2010 έχουμε δημοσιεύσει σειρά εκθέσεων σε σχέση με βασικά στοιχεία της προσέγγισης της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ιδίως όσον αφορά τις εκτιμήσεις επιπτώσεων, τις αξιολογήσεις (εκ των υστέρων επισκοπήσεις), την παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ και τις δημόσιες διαβουλεύσεις⁷. Έχουμε επίσης εγείρει διάφορα ζητήματα σχετικά με τη χρήση των εργαλείων αυτών σε σειρά εκθέσεών μας με αντικείμενο συγκεκριμένες πολιτικές και προγράμματα δαπανών της ΕΕ⁸. Με την επισκόπηση αυτή σκοπός μας είναι να συμβάλουμε στον δημόσιο διάλογο σχετικά με το νομοθετικό έργο της ΕΕ και τη βελτίωση της νομοθεσίας κατά την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο. Πρόκειται για την απάντησή μας στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον απολογισμό της βελτίωσης της νομοθεσίας, με την οποία προσδιορίζουμε βασικές προκλήσεις, την εξέλιξη των οποίων ενδεχομένως να παρακολουθήσουμε στο πλαίσιο επερχόμενων ελέγχων στον εν λόγω τομέα. Η παρούσα δημοσίευση δεν αποτελεί εντούτοις έκθεση ελέγχου πρόκειται για επισκόπηση που βασίζεται κατά κύριο λόγο σε δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες ή υλικό που συνελέγη ειδικά για τον σκοπό αυτό.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης της επισκόπησης

06 Η επισκόπησης μας αξιοποιεί στοιχεία από δημοσιευμένες εκθέσεις του Συνεδρίου, από τα αποτελέσματα του απολογισμού της Επιτροπής, από εκθέσεις της ΕΡΕ της Επιτροπής και της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου (IAS), καθώς και από ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις. Χρησιμοποιούμε επίσης δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες που θεωρούμε αξιόπιστες, όπως τη διεθνή συγκριτική αξιολόγηση των πολιτικών για τη βελτίωση της νομοθεσίας που διενήργησε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) το 2018⁹. Επιπλέον, συζητήσαμε με βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να συλλέξουμε τις απόψεις τους σχετικά με τη λειτουργία της προσέγγισης της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας (βλέπε [παράρτημα II](#) — Οι απόψεις των βασικών ενδιαφερόμενων μερών περί των διαφόρων εργαλείων για τη βελτίωση της νομοθεσίας). Τέλος, ζητήσαμε από ομάδα εμπειρογνομόνων στον τομέα να μας υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της επισκόπησης μας (βλέπε [παράρτημα III](#) — Εμπειρογνώμονες των οποίων η συνεισφορά ζητήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας επισκόπησης).

07 Οι πληροφορίες που παρατίθενται στην παρούσα επισκόπηση βασίζονται στη δομή της ανακοίνωσης της Επιτροπής στην οποία εκτίθενται τα αποτελέσματα του «απολογισμού» στον οποίο προέβη, και συγκεκριμένα:

- ο τα γενικά διδάγματα που αντλήθηκαν από την Επιτροπή κατά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας,
- ο η δημόσια συμμετοχή στη διαδικασία χάραξης πολιτικής,
- ο στοιχεία για τη χάραξη πολιτικής,
- ο το σώμα της νομοθεσίας της ΕΕ, και
- ο η διοργανική συνεργασία στο πλαίσιο του νομοθετικού έργου.

Σε κάθε ενότητα, εξηγούμε κατ' αρχάς, εντός πλαισίου, τα βασικά σημεία και τους τομείς που χρήζουν βελτίωσης, τα οποία και αναλύουμε στα επόμενα σημεία. Ολοκληρώνουμε την επισκόπησης μας με συμπερασματικές παρατηρήσεις σχετικά με τη μελλοντική πορεία δράσης. Για την παρούσα επισκόπηση, λάβαμε υπόψη μας πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες έως τα τέλη Φεβρουαρίου του 2020.

Η προσέγγιση της Επιτροπής σχετικά με τη βελτίωση της νομοθεσίας

Γενικά διδάγματα που αντλήθηκαν από την Επιτροπή

Πλαίσιο 1

Η Επιτροπή προσδιόρισε σειρά γενικών διδαγμάτων που αντλήθηκαν από τον απολογισμό που πραγματοποίησε βασιζόμενη σε δημόσια και στοχευμένη διαβούλευση (π.χ. με υπαλλήλους της ή με διοργανικούς εταίρους), συγκριτικές μελέτες του ΟΟΣΑ με ρυθμιστικές πολιτικές αναπτυγμένων χωρών και επισκόπηση της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας. Μεταξύ των διδαγμάτων αυτών, προέκυψε ότι οι λόγοι ύπαρξης και συνέχισης της βελτίωσης της νομοθεσίας είναι ισχυροί, ότι τα εργαλεία βελτίωσης της νομοθεσίας θα μπορούσαν να εφαρμοστούν αποτελεσματικότερα χωρίς να υπονομεύεται ο σκοπός τους, καθώς και ότι η βελτίωση της νομοθεσίας πρέπει να αποτελεί «κοινή προσπάθεια» της Επιτροπής με τα άλλα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ ώστε να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι της.

Συνολικά, **στο πλαίσιο του απολογισμού της**, η Επιτροπή προσδιόρισε τα διδάγματα που πρέπει να αντληθούν και τους σημαντικότερους τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν περαιτέρω βελτιώσεις προς την κατεύθυνση της λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων. Ειδικότερα, προσδιορίζει περιθώρια για περαιτέρω **βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των βασικών δραστηριοτήτων της βελτίωσης της νομοθεσίας** (ήτοι των διαβουλεύσεων, των εκτιμήσεων επιπτώσεων και των αξιολογήσεων).

Συμφωνούμε και εμείς ότι τόσο τα **άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ** όσο και τα **κράτη μέλη** πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ. Χωρίς την αποτελεσματική συμβολή τους, οι στόχοι της βελτίωσης της νομοθεσίας δεν μπορούν να επιτευχθούν.

08 Βελτίωση της νομοθεσίας δεν σημαίνει «περισσότερη» ή «λιγότερη» νομοθεσία της ΕΕ αλλά ούτε και απορρύθμιση ή υποβάθμιση ορισμένων τομέων πολιτικής. Αντ' αυτού, σημαίνει την **παροχή αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων** ως βάση για τη λήψη έγκαιρων και ορθών αποφάσεων πολιτικής. Λαμβανομένης υπόψη την αρχή της επικουρικότητας, οι πολιτικές και τα προγράμματα της ΕΕ πρέπει επίσης να αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία τους¹⁰. Επιπλέον, η αποτελεσματική εφαρμογή της προσέγγισης για τη βελτίωση της νομοθεσίας συνεπάγεται επίσης μεγαλύτερη διαφάνεια και καλύτερη λογοδοσία, αμφότερα απαραίτητα για την ενίσχυση της

εμπιστοσύνης των πολιτών στο νομοθετικό έργο της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε ότι **το σκεπτικό για τη βελτίωση της νομοθεσίας παραμένει ισχυρό.**

09 Στον απολογισμό της, η Επιτροπή θεωρεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της **αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων για τη βελτίωση της νομοθεσίας**¹¹. Ειδικότερα, η Επιτροπή πρέπει να μειώσει τον αριθμό των εξαιρέσεων από τους γενικούς κανόνες σε ό,τι αφορά την ανάγκη διεξαγωγής δημόσιας διαβούλευσης, εκτίμησης επιπτώσεων και αξιολόγησης. Επί του παρόντος, το ένα τέταρτο των νομοθετικών προτάσεων δεν συνοδεύονται από εκτιμήσεις επιπτώσεων (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε σημεία **17** και **18**), ενώ λιγότερο από το ένα τρίτο των εκτιμήσεων επιπτώσεων βασιζόταν σε άρτιες αξιολογήσεις που είχαν χρησιμοποιηθεί σωστά (βλέπε σημείο **20**).

10 Και τα άλλα **θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη** έχουν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ· αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι τόσο σημαντική η δέσμευσή τους να εφαρμόσουν το πλαίσιο της βελτίωσης της νομοθεσίας με επιτυχία. Ειδικότερα, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι για τη βελτίωση της νομοθεσίας απαιτείται αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των συννομοθετών της ΕΕ (ήτοι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου), ώστε να αποφεύγεται τυχόν περιττή πολυπλοκότητα κατά τη θέσπιση νομοθεσίας, να προβλέπονται νομικές απαιτήσεις σχετικά με τη συλλογή των πληροφοριών που είναι απαραίτητες για την εκπόνηση τεκμηριωμένων αξιολογήσεων και εκτιμήσεων επιπτώσεων, να διενεργούνται εκτιμήσεις επιπτώσεων πριν από κάθε ουσιαστική τροποποίηση των νομοθετικών προτάσεων της Επιτροπής, και να ενθαρρύνεται η ευρύτερη συμμετοχή του κοινού στη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ. Επιπλέον, τα **εθνικά κοινοβούλια** και οι **αρχές των κρατών μελών** διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο και στην παρακολούθηση της ενσωμάτωσης των κανόνων αυτών στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής τους στην πράξη.

11 Οι έλεγχοί μας ως **ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή της ΕΕ** συμβάλλουν επίσης στην επίτευξη των στόχων της βελτίωσης της νομοθεσίας, με τη διατύπωση παρατηρήσεων, συμπερασμάτων και συστάσεων σχετικά με το **κατά πόσον και με ποιον τρόπο οι πολιτικές και τα προγράμματα της ΕΕ θα μπορούσαν να εφαρμοστούν αποτελεσματικότερα, αποδοτικότερα και οικονομικότερα**. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή ανέτρεξε στις εργασίες μας για την άντληση διδαγμάτων στο πλαίσιο του απολογισμού, όπως στην ειδική έκθεση 16/2018 σχετικά με τις εκ των υστέρων επισκοπήσεις.

Δημόσια συμμετοχή στη διαδικασία χάραξης πολιτικής

Πλαίσιο 2

Οι πολίτες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συμμετέχουν στη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ μέσω των διαδικασιών **διαβούλευσης** που δρομολογεί η Επιτροπή. Μπορούν επίσης να ζητήσουν από την Επιτροπή να προτείνει νέα νομοθεσία μέσω της **Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών**.

Στην ειδική έκθεσή μας 14/2019 σχετικά με τις δημόσιες διαβουλεύσεις, **καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το πλαίσιο που εφαρμόζει η Επιτροπή για τις δημόσιες διαβουλεύσεις είναι υψηλού επιπέδου** και ότι η προετοιμασία και η εκτέλεση των δημόσιων διαβουλεύσεων που εξετάστηκαν ήταν ικανοποιητικές.

Η Επιτροπή σημείωσε την υψηλότερη βαθμολογία στους δείκτες ρυθμιστικής πολιτικής και διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών του 2018¹².

Ωστόσο, θεωρούμε ότι εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης ως προς τα εξής:

- ο τις δραστηριότητες επικοινωνιακής προσέγγισης στο πλαίσιο των δημόσιων διαβουλεύσεων της Επιτροπής μέσω της καλύτερης στόχευσης των πολιτών, τα επικοινωνιακά μέτρα για την προώθηση της ευρύτερης συμμετοχής και τα κριτήρια για το γλωσσικό καθεστώς, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα βασικά έγγραφα μεταφράζονται σε όσο το δυνατόν περισσότερες γλώσσες αρμόζει κάθε φορά·
- ο την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη συνέχεια που δίδεται στα αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων·
- ο τη συμμετοχή των πολιτών στη διατύπωση νομοθετικών προτάσεων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών.

12 Στην ειδική έκθεσή μας 14/2019 σχετικά με τις δημόσιες διαβουλεύσεις, αναδείξαμε συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούσαν τις **δραστηριότητες επικοινωνιακής προσέγγισης για την προώθηση της ευρύτερης συμμετοχής**. Διαπιστώθηκαν **αδυναμίες στις στρατηγικές διαβούλευσης**, στις οποίες αναλύονται το πεδίο εφαρμογής και οι στόχοι της διαβούλευσης, οι ενδιαφερόμενοι φορείς και οι προγραμματισμένες δραστηριότητες διαβούλευσης, καθώς και το χρονοδιάγραμμα και οι γλωσσικές ρυθμίσεις. Ειδικότερα, διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή έθετε γενικούς μόνο στόχους για τις δραστηριότητες διαβούλευσης και δεν προσδιόριζε πάντοτε τους ενδιαφερόμενους φορείς στους οποίους θα στόχευαν οι δραστηριότητες αυτές¹³.

13 Επιπλέον, στο ένα τρίτο των περιπτώσεων που αναλύθηκαν, ο χάρτης πορείας για την ενημέρωση των ενδιαφερομένων σχετικά με τον σκοπό και την επιδιωκόμενη αξιοποίηση της οικείας πρωτοβουλίας είχε δημοσιευθεί λιγότερο από τέσσερις εβδομάδες πριν από την έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης¹⁴. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι οι **δραστηριότητες διαβούλευσης πρέπει να δημοσιοποιούνται ευρύτερα**, ώστε να επιτυγχάνονται μεγαλύτερη προβολή και δημοσιότητα και να δίδεται σε περισσότερους η δυνατότητα συμμετοχής¹⁵. Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν ενημερώνονται παρά μόνο σε περιορισμένο βαθμό για τις ευκαιρίες συμμετοχής σε διαδικασίες χάραξης πολιτικής και διαβούλευσης¹⁶. Αποδέχθηκε επίσης τη σύστασή μας για μεγαλύτερη κινητοποίηση των αντιπροσωπειών της στα κράτη μέλη με σκοπό τη συνεργασία με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ταυτόχρονα, λαμβάνοντας υπόψη τις συνέπειες στους πόρους, υπογράμμισε την ανάγκη οι δραστηριότητες επικοινωνιακής προσέγγισης να προσαρμόζονται στη σημασία της πρωτοβουλίας¹⁷.

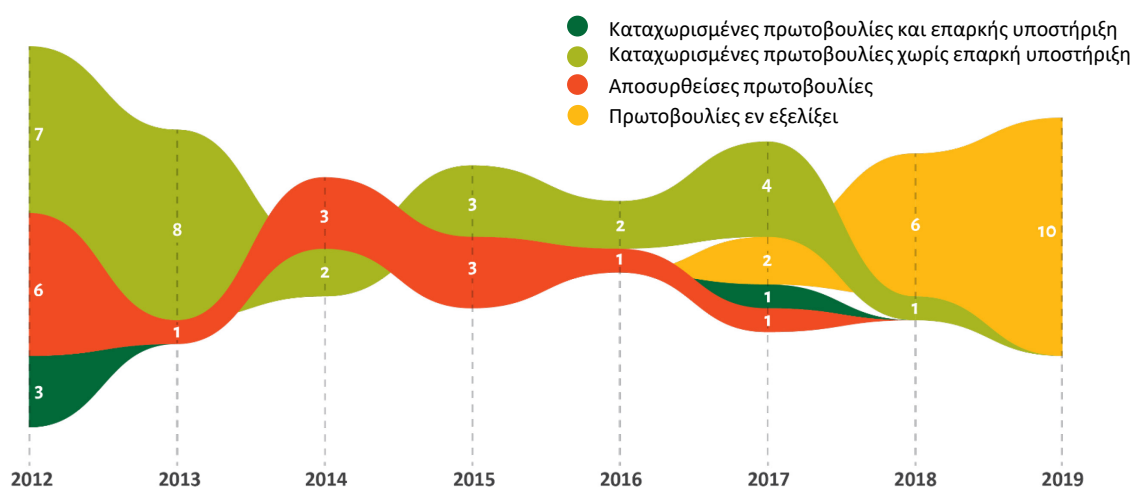
14 Επιπλέον, συστήσαμε τα **βασικά έγγραφα διαβούλευσης να μεταφράζονται** σε όλες τις επίσημες γλώσσες για όλες τις πρωτοβουλίες προτεραιότητας και τις πρωτοβουλίες που άπτονται του δημόσιου συμφέροντος. Η Επιτροπή αποδέχθηκε εν μέρει τη σύσταση αυτή, καθώς θεωρεί ότι κάτι τέτοιο θα ασκούσε σημαντική πίεση στους πόρους της και θα καθυστέρουσε τη διαδικασία χάραξης πολιτικής¹⁸. Όπως σημειώνει η Επιτροπή, όλα τα ερωτηματολόγια δημόσιας διαβούλευσης το 2018 ήταν διαθέσιμα σε τουλάχιστον δύο γλώσσες και το 71 % είχαν μεταφραστεί σε όλες τις επίσημες γλώσσες (εκτός από τα ιρλανδικά)¹⁹. Ωστόσο, εντοπίσαμε περιθώρια αποσαφήνισης των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται προκειμένου να αποφασίζεται αν τα έγγραφα της διαβούλευσης θα μεταφράζονται σε όλες τις επίσημες γλώσσες, ώστε να διασφαλίζεται η **πρόσβαση όλων των πολιτών της ΕΕ** σε πρωτοβουλίες που άπτονται του δημόσιου συμφέροντος²⁰.

15 Επιπλέον, διαπιστώσαμε αδυναμίες στα **στοιχεία που υπέβαλλε η Επιτροπή ως προς τη συνέχεια που δινόταν στις δημόσιες διαβουλεύσεις**. Συγκεκριμένα, εντοπίσαμε περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή δεν εξηγούσε με σαφήνεια τη σχέση μεταξύ των παρατηρήσεων των συμμετεχόντων και των επιλογών που εκτίθεντο στη νομοθετική πρόταση²¹. Σχετικά ζητήματα επισημάνθηκαν και στον απολογισμό της Επιτροπής. Συνολικά, σχεδόν το 40 % των συμμετεχόντων σε δημόσια διαβούλευση δεν ήταν ικανοποιημένοι με την καταγραφή των στοιχείων σχετικά με τα αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων της²².

16 Με την **Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών**²³ παρέχεται στους πολίτες η δυνατότητα να ζητήσουν απευθείας από την Επιτροπή την ανάληψη ρυθμιστικής

δράσης. Ο κανονισμός για την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών δεν απαιτεί από την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση. Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής αν θα δώσει ή όχι συνέχεια σε μια πρωτοβουλία. Από την έναρξη της πρωτοβουλίας το 2012 έως τα μέσα του 2019, τέσσερις από τις 64 καταχωρισμένες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες πολιτών έτυχαν της απαραίτητης υποστήριξης από τουλάχιστον ένα εκατομμύριο πολίτες της ΕΕ (βλέπε [γράφημα 2](#))²⁴. Σε δύο από τις τέσσερις αυτές περιπτώσεις, η Επιτροπή υπέβαλε στη συνέχεια νομοθετική πρόταση²⁵. Σε μιαν άλλη περίπτωση, η Επιτροπή πρότεινε σειρά μη νομοθετικών δράσεων παρακολούθησης. Στην τέταρτη περίπτωση, η Επιτροπή αποφάσισε να μην υποβάλει νομοθετική πρόταση, καθώς θεώρησε ότι το ισχύον νομικό πλαίσιο ήταν κατάλληλο. Το 2019, βάσει πρότασης της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν αναθεωρημένο κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών με σκοπό να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή και να διευκολυνθεί η διοργάνωση των πρωτοβουλιών. Οι νέοι κανόνες προβλέπουν καλύτερη τεχνική βοήθεια για τις ομάδες των διοργανωτών και επιτρέπουν στα κράτη μέλη να μειώσουν το ελάχιστο όριο ηλικίας των συμμετεχόντων στα 16 έτη. Οι κανόνες αυτοί τέθηκαν σε ισχύ στις αρχές του 2020²⁶.

Γράφημα 2 – Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής (ιστότοπος των Ευρωπαϊκών Πρωτοβουλιών Πολιτών).

Αποδεικτικά στοιχεία για τη χάραξη πολιτικής

Πλαίσιο 3

Η Επιτροπή αναφέρεται σε «εκτιμήσεις επιπτώσεων» όταν εννοεί την εκ των προτέρων αξιολόγηση των επιλογών πολιτικής και σε «αξιολογήσεις» όταν εννοεί την εκ των υστέρων αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής της πολιτικής²⁷. Διενεργεί επίσης «εκ των προτέρων αξιολογήσεις» προτάσεων για μείζονα προγράμματα δαπανών, για τα οποία δεν απαιτείται η εκπόνηση εκτίμησης επιπτώσεων. Τη διαχείριση των εκτιμήσεων επιπτώσεων και των αξιολογήσεων αναλαμβάνει η γενική διεύθυνση που είναι αρμόδια για την οικεία πολιτική, νομοθεσία ή το οικείο πρόγραμμα δαπανών. Η Επιτροπή έχει συστήσει ΕΡΕ, η οποία είναι αρμόδια να διενεργεί ποιοτικό έλεγχο των εκτιμήσεων επιπτώσεων και των αξιολογήσεων.

Στους δείκτες ρυθμιστικής πολιτικής και διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ του 2018, η Επιτροπή αναδείχθηκε τρίτη²⁸ στην κατάταξη για τις εκτιμήσεις επιπτώσεων²⁹ και τέταρτη³⁰ για την εκ των υστέρων αξιολόγηση του πρωτογενούς δικαίου.

Στην ειδική έκθεσή μας 16/2018 σχετικά με τις εκ των υστέρων επισκοπήσεις³¹, **καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή είχε σχεδιάσει ένα σύστημα αξιολόγησης το οποίο, στο σύνολό του, τελεί υπό ορθή διαχείριση και υπόκειται σε άρτιο ποιοτικό έλεγχο³².**

Στην ετήσια έκθεσή μας για το οικονομικό έτος 2013³³, παρακολουθήσαμε τη συνέχεια που δόθηκε στην ειδική έκθεση 3/2010 σχετικά με τις εκτιμήσεις επιπτώσεων³⁴, στην οποία **καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή είχε καταστήσει την εκτίμηση επιπτώσεων αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας ανάπτυξης πολιτικών και την χρησιμοποιούσε για τον καλύτερο σχεδιασμό των νομοθετικών πρωτοβουλιών της**. Ωστόσο, θεωρούμε ότι εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης ως προς τα εξής:

- ο την κάλυψη σημαντικών πρωτοβουλιών με εκτιμήσεις επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων που συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες,
- ο τις πτυχές που αφορούν την ποιότητα των εκτιμήσεων επιπτώσεων,
- ο την ποιότητα και την έγκαιρη διαθεσιμότητα των αξιολογήσεων, και
- ο την εντολή της ΕΡΕ.

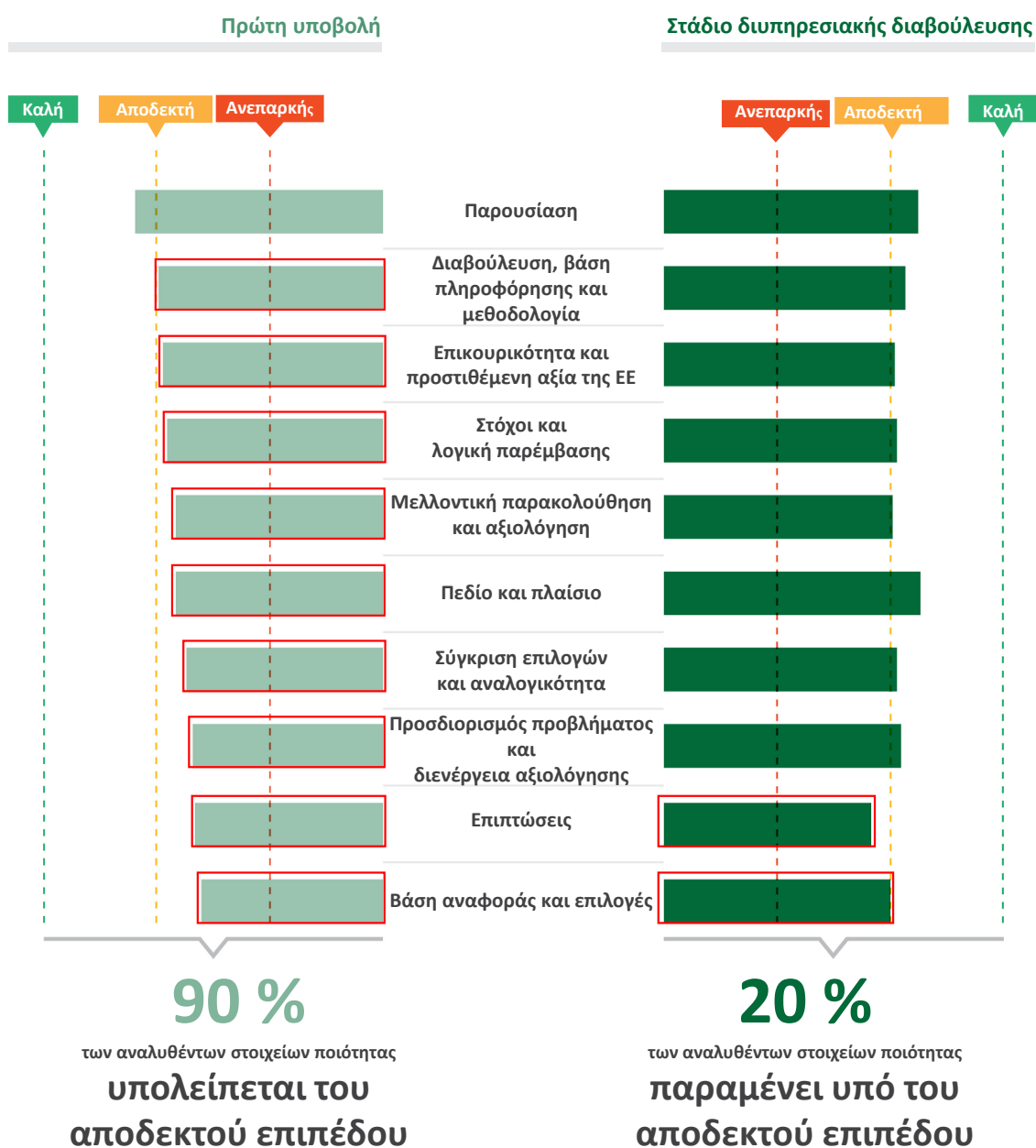
17 Κατά γενικό κανόνα, η Επιτροπή πρέπει να εκπονεί εκτίμηση επιπτώσεων για **όλες τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής**. Στο πλαίσιο του απολογισμού της, η Επιτροπή ανέφερε ότι, για το 19,5 % των προτάσεων που περιλαμβάνονταν στα προγράμματα εργασίας της μεταξύ του 2015

και του 2018, δεν συνέτρεχε η ανάγκη εκπόνησης εκτίμησης επιπτώσεων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του πλαισίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας, και ότι ένα επιπλέον ποσοστό 8,5 % έτυχε εξαίρεσης (π.χ. λόγω του επείγοντος). Στο 7 % των περιπτώσεων, δεν δημοσιεύθηκε κάποιος λόγος για την απουσία εκτίμησης επιπτώσεων³⁵. Ωστόσο, από τη λεπτομερή ανάλυση που αναφέρεται στον απολογισμό προκύπτει ότι, για τα δύο τρίτα των περιπτώσεων που αναλύθηκαν, υπήρχαν αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον οι εξηγήσεις ήταν επαρκείς ή πρόσφορες³⁶. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του για τη συχνή απουσία εκτιμήσεων επιπτώσεων που να συνοδεύουν τις προτάσεις της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων προτάσεων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής³⁷. Τα ενδιαφερόμενα μέρη πρότειναν να αυξηθεί η κάλυψη με την καθιέρωση λιγότερο επαχθών διαδικασιών για επείγουσες περιπτώσεις ή για προτάσεις με λιγότερες ουσιαστικές επιπτώσεις³⁸.

18 Βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού, οι προτάσεις για **προγράμματα και δραστηριότητες που συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες** υπόκεινται σε εκ των προτέρων αξιολογήσεις³⁹. Όταν ένα πρόγραμμα ή μια δραστηριότητα αναμένεται να έχει σημαντικές οικονομικές, περιβαλλοντικές ή κοινωνικές επιπτώσεις, η αξιολόγηση αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή εκτίμησης επιπτώσεων –και στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή πρέπει επίσης να εξετάσει διάφορες επιλογές υλοποίησης. Θεωρούμε ότι οι εκτιμήσεις επιπτώσεων ή οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις πρέπει να διενεργούνται για όλα τα μεγάλα προγράμματα δαπανών⁴⁰.

19 Από το 2002 μια σημαντική πρόκληση για την **ποιότητα των εκτιμήσεων επιπτώσεων** είναι η **ποσοτικοποίηση του κόστους και των οφελών των διαφόρων επιλογών**⁴¹. Σε πολλές από τις εκθέσεις που εκπονήσαμε από τότε, εντοπίσαμε αδυναμίες όσον αφορά τη διαθεσιμότητα δεδομένων και την ποσοτικοποίηση και χρηματική αποτίμηση των επιπτώσεων⁴². Η ΕΡΕ παρατήρησε ότι, ενώ η Επιτροπή έχει βελτιώσει την πτυχή της ποσοτικοποίησης, το κόστος και τα οφέλη ποσοτικοποιούνται μόνο στο ένα τέταρτο των εκτιμήσεων επιπτώσεων⁴³. Επισήμανε επίσης ότι δύο από τα δέκα στοιχεία ποιότητας που αναλύθηκαν υπολείπονταν του αποδεκτού επιπέδου ακόμη και αφότου οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναθεώρησαν τις εκτιμήσεις επιπτώσεων που είχαν καταρτίσει βάσει του ποιοτικού ελέγχου της ΕΡΕ και πριν από την υποβολή τους για διυπηρεσιακή διαβούλευση (βλέπε [γράφημα 3](#)). Το 2016 η ΕΡΕ άρχισε να αξιολογεί ως «θετικές με επιφύλαξη» τις εκτιμήσεις επιπτώσεων που έκρινε ότι δεν χρειάζονταν να της υποβληθούν εκ νέου. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις επιπτώσεων που αξιολογούνταν με αυτό τον τρόπο ήταν λιγότερο πιθανό να βελτιωθούν από εκείνες που λάμβαναν αρνητική γνώμη και έπρεπε να της υποβληθούν εκ νέου⁴⁴.

Γράφημα 3 – Μέσοι όροι ποιότητας των εκτιμήσεων επιπτώσεων το 2018

Πηγή: ΕΕΣ βάσει της [Annual Report 2018](#), της ΕΡΕ, κεφάλαιο 1.2.

20 Οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις της Επιτροπής όχι μόνο αποτελούν μέσο για την αξιολόγηση των επιδόσεων των πολιτικών της ΕΕ, αλλά συμβάλλουν σημαντικά και στην περαιτέρω ανάπτυξή τους. Από το 2013, η Επιτροπή έχει δεσμευθεί να αξιολογεί την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας πριν από την εκπόνηση εκτιμήσεων αντικτύπου για νέες νομοθετικές προτάσεις (αρχή της «προηγούμενης αξιολόγησης») ⁴⁵. Ωστόσο, από την ανάλυση της ΕΡΕ προέκυψε ότι λιγότερο από το ένα τρίτο των εκτιμήσεων επιπτώσεων βασίζονταν σε άρτιες αξιολογήσεις που είχαν χρησιμοποιηθεί σωστά ⁴⁶. Το σημαντικότερο πρόβλημα εις βάρος της ποιότητας των

αξιολογήσεων ήταν η **έλλειψη κατάλληλων στοιχείων** για την ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων⁴⁷. Στο πλαίσιο διαφόρων εκθέσεων μας, έχουμε εντοπίσει επανειλημμένως ελλείψεις όσον αφορά τη διαθεσιμότητα στοιχείων απαραίτητων για την αξιολόγηση των επιδόσεων⁴⁸. Όπως επισημάνθηκε από την ΕΡΕ, λόγω έλλειψης επαρκών στοιχείων από τις εκθέσεις αξιολόγησης συχνά ήταν αδύνατον να προκύψουν οι απαντήσεις στα ερωτήματα που έθετε η ίδια η αξιολόγηση⁴⁹. Αυτό περιόρισε επίσης τις δυνατότητες των γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής να βελτιώσουν τις εκθέσεις αξιολόγησης, ως απάντηση στις ανησυχίες που εξέφραζε η ΕΡΕ (βλέπε [γράφημα 4](#)).

Γράφημα 4 – Οι γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής είχαν συχνά δυσκολίες να βελτιώσουν τις εκθέσεις αξιολόγησης, σε συνέχεια των ανησυχιών που εξέφραζε η ΕΡΕ

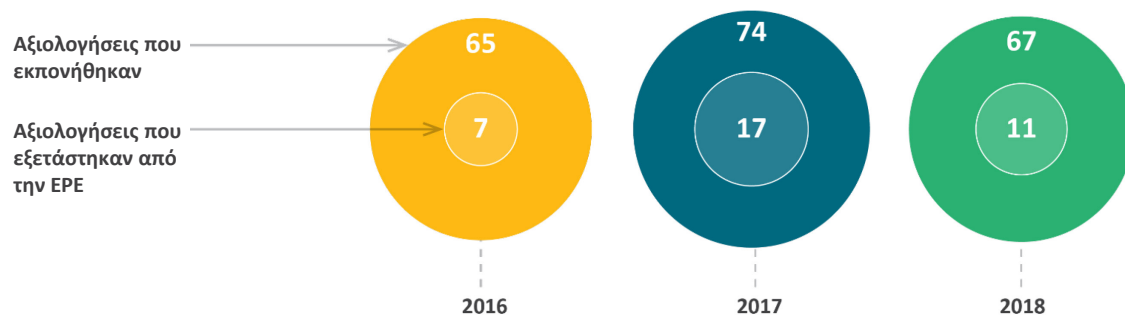
	Καμία βελτίωση	Ορισμένη βελτίωση	Ουσιαστική βελτίωση
Σχεδιασμός και μεθοδολογία	11	5	2
Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα	10	5	2
Συνοχή	7	3	0
Συνάφεια και προστιθέμενη αξία της ΕΕ	7	3	1
Παρουσίαση	2	1	2
Εγκυρότητα των συμπερασμάτων	0	12	4

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του εγγράφου της ΕΡΕ «[Annual Report 2018](#)», κεφάλαιο 3.5.

21 Η ΕΡΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της ποιότητας της βάσης τεκμηρίωσης που απαιτείται για τη χάραξη πολιτικής. Απαρτίζεται από τέσσερις ανώτερους υπαλλήλους της Επιτροπής και τρία εξωτερικά μέλη. Σε σύγκριση με το προηγούμενο αντίστοιχο όργανο, την επιτροπή εκτίμησης επιπτώσεων, η εντολή της διευρύνθηκε περιλαμβάνοντας πλέον και τον έλεγχο επιλεγμένων αξιολογήσεων. Ωστόσο, σύμφωνα με τον απολογισμό της Επιτροπής, οι απόψεις **όσων απάντησαν σχετικά με την αμεροληψία της ΕΡΕ διχάζονται**⁵⁰. Όσοι εξ αυτών εξέφρασαν ανησυχίες επισήμαναν, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι η πλειοψηφία των μελών της ήταν υπάλληλοι της Επιτροπής. Προτάθηκε επίσης από ορισμένους αποκρινόμενους η **περαιτέρω διεύρυνση της εντολής της ΕΡΕ** ώστε να καλύπτει τις εξής τρεις δραστηριότητες: την επικύρωση των λόγων που προβάλλει η Επιτροπή για την απουσία εκτιμήσεων επιπτώσεων για μείζονες πρωτοβουλίες⁵¹, την ανάλυση της συνέπειας μεταξύ των διαφόρων επιλογών που εξετάζονται στην εκτίμηση επιπτώσεων και αυτών που περιλαμβάνονται στη νομοθετική πρόταση⁵² και, τέλος,

τον έλεγχο της ποιότητας μεγαλύτερου ποσοστού των πραγματοποιούμενων αξιολογήσεων (βλέπε [γράφημα 5](#))⁵³.

Γράφημα 5 – Αξιολογήσεις που εξετάστηκαν από την ΕΡΕ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής (σχετικά με αξιολογήσεις που είχαν εκπονηθεί⁵⁴ και αξιολογήσεις που εξέτασε η ΕΡΕ⁵⁵).

Το σώμα της ενωσιακής νομοθεσίας

Πλαίσιο 4

Το σώμα της ενωσιακής νομοθεσίας μεταβάλλεται διαρκώς, καθώς εγκρίνονται προτάσεις κανονισμών, οδηγίες και αποφάσεις, και υπάρχουσα νομοθεσία αναθεωρείται, καταργείται ή παύει να ισχύει.

Στα προγράμματα εργασίας της για την περίοδο 2015-2019, η Επιτροπή προέβλεπε λιγότερες νομοθετικές πρωτοβουλίες σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, ενώ το ποσοστό υλοποίησής τους προβλεπόταν αυξημένο. Επίσης, χρησιμοποίησε το πρόγραμμα και την πλατφόρμα REFIT προκειμένου να στρέψει τις προσπάθειες προς τη διατήρηση του σώματος της ενωσιακής νομοθεσίας κατάλληλου για τον σκοπό που υπηρετεί.

Από την ανάλυσή μας προκύπτει ότι η Επιτροπή Juncker παρουσίασε μεν λιγότερες μείζονες νομοθετικές πρωτοβουλίες σε σύγκριση με τις προηγούμενες περιόδους, αλλά εξασφάλισε υψηλότερο ποσοστό υλοποίησης. Συνολικά, μεταξύ 1999 και 2019, το σώμα της νομοθεσίας της ΕΕ παρέμεινε σταθερό. Τέλος, δυσχερής για την Επιτροπή εξακολουθεί να είναι η παρακολούθηση της ενσωμάτωσης του ενωσιακού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής του στα κράτη μέλη.

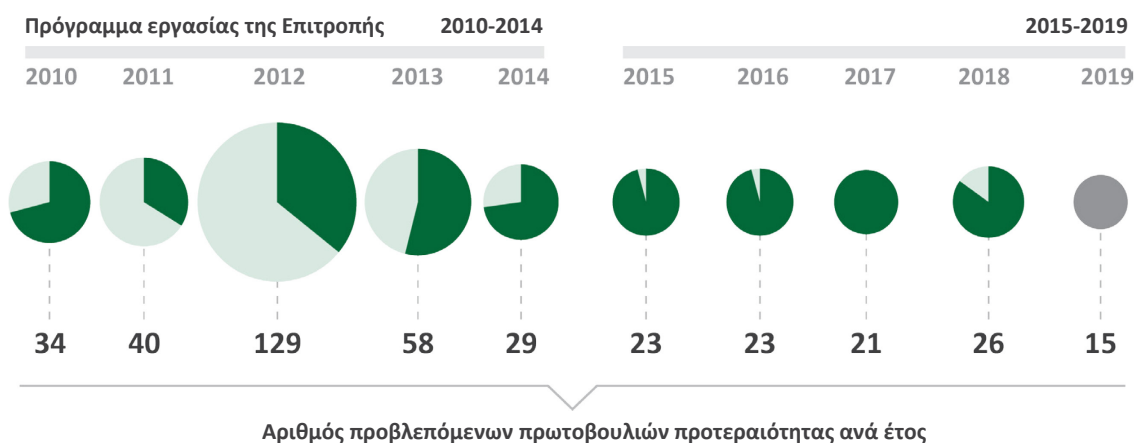
Θεωρούμε ότι εξακολουθεί ακόμη να υπάρχει ανάγκη:

- ο περαιτέρω αποσαφήνισης του ρόλου της πρωτοβουλίας «REFIT» ως αναπόσπαστου μέρους της προσέγγισης που υιοθετεί η Επιτροπή για τη βελτίωση της νομοθεσίας,
- ο απλούστευσης της νομοθεσίας της ΕΕ χωρίς περαιτέρω διακινδύνευση της συμμόρφωσης και των επιδόσεων,
- ο παροχής καθοδήγησης στα κράτη μέλη σχετικά με την απλούστευση και την αποφυγή άσκοπα περίπλοκων ή/και επαχθών κανόνων, και
- ο βελτίωσης της παρακολούθησης και επιβολής της ενσωμάτωσης του ενωσιακού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη και της εφαρμογής του στα κράτη μέλη.

22 Η Επιτροπή Juncker μείωσε σημαντικά τον αριθμό των μειζόνων νομοθετικών προτάσεων («πρωτοβουλίες προτεραιότητας»). Στα προγράμματα εργασίας της από το 2015 έως το 2019, η Επιτροπή προέβλεπε 108 πρωτοβουλίες προτεραιότητας, αριθμός που σήμαινε μείωση κατά 62 % σε σύγκριση με τις 290 αντίστοιχες πρωτοβουλίες που προέβλεπαν τα προγράμματα εργασίας από το 2010 έως το 2014. Εν τω μεταξύ, την περίοδο 2011-2017, το ποσοστό υλοποίησης νέων πρωτοβουλιών (ήτοι το ποσοστό των προτάσεων της Επιτροπής που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό

Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο) αυξήθηκε σταδιακά (βλέπε [γράφημα 6](#)). Συνολικά, μεταξύ 1999 και 2019, το σώμα της ενωσιακής νομοθεσίας παρέμεινε σταθερό, καθώς ο συνολικός αριθμός κανονισμών και οδηγιών που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ήταν χονδρικά αντίστοιχος του αριθμού αυτών που καταργήθηκαν ή έπαυσαν να ισχύουν (βλέπε [παράρτημα IV](#) – Νομοθετικές προτάσεις και νομοθεσία που εγκρίθηκε, καταργήθηκε ή έπαυσε να ισχύει, και [παράρτημα V](#) – Νομοθετική παραγωγή ανά έτος και τομέα πολιτικής). Παράλληλα, ο μέσος αριθμός σελίδων της ενωσιακής νομοθεσίας που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της 8ης κοινοβουλευτικής περιόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2014-2019) αυξήθηκε ελαφρά κατά 4,4 % σε σύγκριση με αυτόν της 7ης κοινοβουλευτικής περιόδου (2009-2014)⁵⁶.

Γράφημα 6 – Λιγότερες οι προβλεπόμενες πρωτοβουλίες προτεραιότητας και υψηλότερο το ποσοστό υλοποίησης

- Ποσοστό υλοποίησης των προβλεπόμενων πρωτοβουλιών προτεραιότητας
- Ποσοστό υλοποίησης μη διαθέσιμο

Παρατήρηση: Το ποσοστό υλοποίησης περιλαμβάνει πρωτοβουλίες προτεραιότητας που έχουν υλοποιηθεί είτε μερικώς (βλέπε [Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων 2018 - Γενική Γραμματεία της Επιτροπής](#), σ. 7) είτε πλήρως.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των προγραμμάτων εργασίας της Επιτροπής της περιόδου 2010-2019 και των ετήσιων εκθέσεων δραστηριοτήτων της Επιτροπής της περιόδου 2013-2018.

23 Βασικός στόχος της Επιτροπής Juncker ήταν η απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και η μείωση των επιβαρύνσεων για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες⁵⁷. Στο πλαίσιο των προσπαθειών της να διασφαλίσει ότι τα νομοθετικά μέσα της ΕΕ είναι κατάλληλα για τον σκοπό που υπηρετούν, έθεσε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα **REFIT** το 2012 και την πλατφόρμα REFIT το 2015. Μέσω της πλατφόρμας REFIT, η Επιτροπή ζήτησε τη διατύπωση προτάσεων για το πώς θα μπορούσαν να μειωθούν οι επιβαρύνσεις που προκύπτουν από τη νομοθεσία της ΕΕ και την ενσωμάτωσή της στην έννομη τάξη των κρατών μελών. Η ίδια συγκέντρωσε τις προτάσεις αυτές και τις

αξιολόγησε⁵⁸. Στην ειδική έκθεσή μας 16/2018 σχετικά με τις εκ των υστέρων επισκοπήσεις, παρατηρούσαμε ότι το σκεπτικό του προγράμματος REFIT ήταν ασαφές, όπως και τα κριτήρια βάσει των οποίων μεμονωμένες πρωτοβουλίες είχαν χαρακτηριστεί ως «REFIT». Επίσης, συνιστούσαμε στην Επιτροπή να εγκαταλείψει την αντίληψη ότι το REFIT είναι κατά κάποιον τρόπο κάτι διαφορετικό από τον συνήθη κύκλο της βελτίωσης της νομοθεσίας. Στο πλαίσιο αυτό, ο ίδιος ο απολογισμός της Επιτροπής επιβεβαίωνε ότι το πρόγραμμα REFIT δεν ήταν αρκετά προβλεπόμενο⁵⁹.

24 Ενώ υποστηρίζουμε πλήρως τον στόχο της Επιτροπής για την **απλούστευση της νομοθεσίας** και τη μείωση των επιβαρύνσεων, δεν παύει να υπάρχει η ανάγκη για ειδική μέριμνα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι αυτό επιδιώκεται με τον κατάλληλο τρόπο. Στη γνώμη αριθ. 6/2018 σχετικά με τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων, επισημαίναμε περιπτώσεις κατά τις οποίες η απλούστευση θα μπορούσε να αποβεί εις βάρος της σαφήνειας για τους δικαιούχους και τις δημόσιες διοικήσεις και να αποδυναμώσει τους υφιστάμενους μηχανισμούς για την επίτευξη αποτελεσμάτων. Επίσης, έχουμε τονίσει ότι η απλούστευση θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την κατάργηση περιττών κανόνων ή διαδικασιών και όχι απλώς για την ενοποίηση των υπαρχόντων εγχειριδίων κανόνων. Παραδείγματος χάριν, στη γνώμη μας αριθ. 7/2018 σχετικά με την κοινή γεωργική πολιτική, σημειώναμε ότι δεν ήταν σαφές ότι η μείωση του αριθμού των κανονισμών θα οδηγούσε σε απλούστευση, διότι, κατά τα λοιπά, η πολιτική θα γινόταν περισσότερο περίπλοκη⁶⁰.

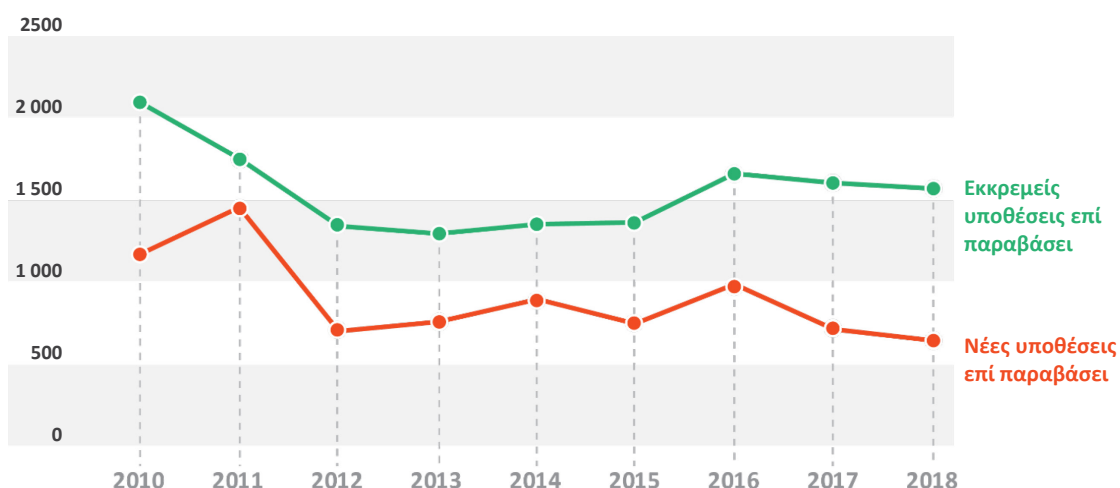
25 Νομοθετική πολυπλοκότητα και επιβαρύνσεις για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες μπορούν επίσης να προκύψουν κατά την ενσωμάτωση των οδηγιών της ΕΕ στην έννομη τάξη των κρατών μελών. Οι πολιτικές, νομικές και συνταγματικές ρυθμίσεις των κρατών μελών διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ τους, κάτι που μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο αυτά εφαρμόζουν το ενωσιακό δίκαιο στην πράξη. Σημαντικές διαφορές μεταξύ κρατών μελών υπάρχουν επίσης ως προς τον αριθμό και το πεδίο εφαρμογής των **εθνικών μέτρων μεταφοράς** των οδηγιών της ΕΕ στην εθνική έννομη τάξη. Στο πλαίσιο της επισκόπησής μας σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ στην πράξη, διαπιστώσαμε ότι υπάρχει συσχέτιση μεταξύ του αριθμού των εθνικών μέτρων μεταφοράς και του αριθμού των υποθέσεων επί παραβάσει που κινεί η Επιτροπή⁶¹. Τα κράτη μέλη παραδέχονται ότι αυτά τα εθνικά μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που υπερβαίνουν αυτές που θέτει η εκάστοτε οδηγία (το φαινόμενο αυτό αναφέρεται συχνά ως «κανονιστικός υπερθεματισμός»). Ωστόσο, διστάζουν να καταχωρίσουν τις περιπτώσεις αυτές στη σχετική βάση δεδομένων της ΕΕ⁶². Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνουμε ότι η διοργανική συμφωνία του 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου καλεί τα κράτη μέλη να προσδιορίζουν τις προσθήκες αυτές είτε στην(στις) πράξη(πράξεις) μεταφοράς είτε

μέσω συναφών εγγράφων. Μέχρι σήμερα, μόνο δύο κράτη μέλη έχουν προβεί σε τέτοιες κοινοποιήσεις στη βάση δεδομένων.

26 Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη συμφώνησαν ότι, κατά την κοινοποίηση στην Επιτροπή των εθνικών μέτρων μεταφοράς της ενωσιακής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο, οι εθνικές αρχές οφείλουν, όπου κρίνεται δικαιολογημένο, να παρουσιάζουν **επεξηγηματικά έγγραφα** στα οποία να αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο μετέφεραν τις οδηγίες στο εθνικό τους δίκαιο⁶³. Έχουμε ήδη τονίσει τη σημασία που έχει για τα κράτη μέλη η παρουσίαση περισσότερων και καλύτερης ποιότητας επεξηγηματικών εγγράφων⁶⁴, με την Επιτροπή να συμφωνεί ότι, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα διερευνήσει περαιτέρω τα οφέλη της παροχής καθοδήγησης για την κατάρτιση και την υποβολή επεξηγηματικών εγγράφων⁶⁵. Σε πολλές εκθέσεις μας, έχουμε επισημάνει τον τρόπο με τον οποίο οι ανεπάρκειες που σχετίζονται με τη συνεπή μεταφορά και εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ στα κράτη μέλη έχουν επηρεάσει τις επιδόσεις των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ⁶⁶.

27 Ο διαρκώς μεγάλος αριθμός διαδικασιών επί παραβάσει υποδηλώνει ότι η έγκαιρη και ορθή **ενσωμάτωση και εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου** στα κράτη μέλη εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρή πρόκληση (βλέπε **γράφημα 7**). Το γεγονός αυτό έχει επίσης επισημανθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁶⁷.

Γράφημα 7 – Αριθμός νέων και εκκρεμών υποθέσεων επί παραβάσει

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων εκθέσεων της Επιτροπής για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας της Ένωσης και στοιχείων εξαχθέντων από τη βάση δεδομένων της Επιτροπής σχετικά με τις παραβάσεις (για νέες υποθέσεις επί παραβάσει της περιόδου 2010-2012).

28 Στην επισκόπησή μας του 2018 σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ στην πράξη, αναλύαμε τη φύση της πρόκλησης αυτής και καλούσαμε την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο περαιτέρω ενίσχυσης των προσπάθειών της για την παρακολούθηση και επιβολή της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ, μεταξύ άλλων:

- ο χρησιμοποιώντας τον προϋπολογισμό της ΕΕ προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ⁶⁸, και
- ο αναπτύσσοντας και καθιερώνοντας προτεραιότητες ως προς την επιβολή και σημεία αναφοράς για τον χειρισμό των επί παραβάσει υποθέσεων, τα οποία να ενταχθούν σε ένα συνολικό πλαίσιο για τη διαχείριση των δραστηριοτήτων επίβλεψης.

Διοργανική συνεργασία για το νομοθετικό έργο

Πλαίσιο 5

Η ποιότητα της νομοθεσίας της ΕΕ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την καλή διοργανική συνεργασία.

Στη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, που υπογράφηκε στις 13 Απριλίου 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεσμεύθηκαν να διασφαλίζουν άκρα διαφάνεια ως προς τη νομοθετική διαδικασία, ώστε να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στη διαδικασία αυτή.

Ωστόσο, ορισμένες δεσμεύσεις δεν έχουν ακόμη εκπληρωθεί.

Θεωρούμε ότι εξακολουθεί ακόμη να υπάρχει ανάγκη περαιτέρω βελτίωσης:

- ο της αξιολόγησης των τροποποιήσεων που επέφεραν οι συννομοθέτες στις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής στο πλαίσιο της διαδικασίας, και
- ο της διαφάνειας ορισμένων πτυχών της νομοθετικής διαδικασίας (π.χ. του «τριμερούς διαλόγου» και της «άσκησης πιέσεων από ομάδες συμφερόντων»).

29 Η διοργανική συμφωνία απαιτεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να πραγματοποιούν εκτιμήσεις επιπτώσεων για **«ουσιώδεις» τροποποιήσεις σε προτάσεις της Επιτροπής**, «όταν κρίνουν ότι είναι αρμόζον και απαραίτητο για τη νομοθετική διαδικασία»⁶⁹. Ωστόσο, δεν υπάρχει συμφωνημένος ορισμός του τι συνιστά «ουσιώδη» τροποποίηση. Σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία, κάθε θεσμικό όργανο μπορεί να αποφασίζει για λογαριασμό του κατά πόσον μια τροποποίηση είναι «ουσιώδης». Από το 2016, το Συμβούλιο δεν έχει εκπονήσει ακόμη εκτιμήσεις για τις δικές του τροποποιήσεις και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Υπηρεσιών Κοινοβουλευτικής Έρευνας (EPRS), έχει δημοσιεύσει τρεις τέτοιες εκτιμήσεις. Μεγάλο μέρος των εργασιών της EPRS με αντικείμενο τις εκτιμήσεις επιπτώσεων αφορά την αξιολόγηση της ποιότητας

των εκτιμήσεων επιπτώσεων της Επιτροπής (142 περιπτώσεις από το 2016)⁷⁰. Θεωρούμε ότι εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση η εκπλήρωση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη διοργανική συμφωνία, οι οποίες ως απώτερο στόχο έχουν την αποφυγή κενών και αλληλεπικαλύψεων στις δραστηριότητες εκτίμησης των επιπτώσεων των συννομοθετών, αποβλέποντας στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

30 Ο βαθμός διαφάνειας που έχει επιτευχθεί ως προς τη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ είναι ήδη σημαντικός, καθώς οι πολίτες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να παρακολουθούν την πρόοδο των νομοθετικών προτάσεων, τουλάχιστον μέχρι ενός σημείου, μέσω διαφόρων δημόσιων διαδικτυακών τόπων. Επιπλέον, στη διοργανική συμφωνία του 2016, τα τρία θεσμικά όργανα συμφώνησαν να δημιουργήσουν κοινή δημόσια βάση δεδομένων στην οποία θα προβαλλόταν η τρέχουσα κατάσταση όλων των νομοθετικών φακέλων⁷¹. Η εν λόγω βάση δεδομένων βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της ανάπτυξης. Ωστόσο, όπως προβλέπεται στη διοργανική συμφωνία, τον Δεκέμβριο του 2017 συστάθηκε κοινό μητρώο για τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις⁷². Το μητρώο παρέχει στους πολίτες πρόσβαση στα διάφορα στάδια του κύκλου ζωής των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων⁷³.

31 Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ζητήματα που σχετίζονται με τους τριμερείς διαλόγους και το δημόσιο μητρώο για τους «εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων» δεν εμπίπτουν στη βελτίωση της νομοθεσίας, ως πλαίσιο που εξυπηρετεί τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων για τη λήψη αποφάσεων. Μολαταύτα, κατά την επισκόπηση των στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται ο απολογισμός της Επιτροπής, επισημάνσαμε τις ανησυχίες που εξέφραζαν διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη⁷⁴ σχετικά με την έλλειψη διαφάνειας στις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την έγκριση των νομοθετικών κειμένων («τριμερής διάλογος»⁷⁵). Το 2016 η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια ζήτησε τη δημοσίευση του χρονοδιαγράμματος του «τριμερούς διαλόγου», της περίληψης των ημερήσιων διατάξεων των συνεδριάσεων και των διαδοχικών εκδόσεων του «τετράστηλου εγγράφου», όπου θα παρουσιάζεται η εξέλιξή του κατά τη διάρκεια των συζητήσεων από τις αρχικές θέσεις των τριών θεσμικών οργάνων έως και το συμβιβαστικό κείμενο⁷⁶. Η πρόσβαση του κοινού στις διαδοχικές εκδόσεις του εν λόγω τετράστηλου εγγράφου θα επέτρεπε στους ενδιαφερομένους να κατανοήσουν καλύτερα πώς προκύπτει το τελικό κείμενο. Στην απάντησή της στη Διαμεσολαβήτρια, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι δεν είχε αντίρρηση να δημοσιεύει τις πληροφορίες αυτές⁷⁷. Ωστόσο, αυτό θα απαιτούσε τη συναίνεση αμφοτέρων των συννομοθετών.

32 Το 2018 το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) αποφάνθηκε ότι για τέτοια προσωρινά συμβιβαστικά κείμενα δεν μπορεί να ισχύει το γενικό τεκμήριο μη

δημοσιοποίησης⁷⁸. Από την απόφαση αυτή συνάγεται ότι οι πληροφορίες αυτές πρέπει, κατά κανόνα, να είναι διαθέσιμες στο κοινό⁷⁹. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, αυτά τα «τετράστηλα έγγραφα» δεν δημοσιεύονται τακτικά. Η δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τις τροποποιήσεις που επιφέρουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της δημόσιας λογοδοσίας για τις αποφάσεις που λαμβάνονται.

33 Σημειώνουμε επίσης ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Επιτροπή διαχειρίζονται από κοινού ένα δημόσιο μητρώο για τους **εκπροσώπους ομάδων συμφερόντων** από το 2011 και ότι το Συμβούλιο είναι παρατηρητής στο πλαίσιο του ισχύοντος καθεστώτος από το 2014⁸⁰. Στις 28 Σεπτεμβρίου 2016, η Επιτροπή υπέβαλε την πρότασή της για νέα διοργανική συμφωνία σχετικά με ένα υποχρεωτικό Μητρώο Διαφάνειας, το οποίο να καλύπτει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή. Στόχος της πρότασης είναι η ενίσχυση του πλαισίου αντιμετώπισης των εκπροσώπων ομάδων συμφερόντων και η επιβολή της προϋπόθεσης προηγούμενης καταχώρισης κάθε σχετικής συνάντησης στο Μητρώο. Προς το παρόν, δεν έχει ακόμη επιτευχθεί οριστική συμφωνία επί της πρότασης ενός υποχρεωτικού διοργανικού Μητρώου Διαφάνειας⁸¹.

Συμπερασματικές παρατηρήσεις σχετικά με τη μελλοντική πορεία δράσης

34 Η Επιτροπή προέβη σε απολογισμό του τρόπου λειτουργίας των διαφόρων εργαλείων και διαδικασιών για τη βελτίωση της νομοθεσίας, προσδιόρισε τα διδάγματα που πρέπει να αφομοιωθούν και επισήμανε ευκαιρίες για περαιτέρω βελτίωση. Με βάση τα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων και τις πληροφορίες που υποβάλαμε σε επισκόπηση, εντοπίσαμε τις ακόλουθες βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τόσο Επιτροπή και οι συννομοθέτες της ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη, και οι οποίες σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων της βελτίωσης της νομοθεσίας στο μέλλον:

- ο διασφάλιση ότι οι πολιτικές και οι νομοθετικές πρωτοβουλίες της ΕΕ αποτελούν, στον ενδεδειγμένο βαθμό, αντικείμενο διαβούλευσης, αξιολόγησης και εκτίμησης επιπτώσεων καλής ποιότητας·
- ο διασφάλιση ότι οι νομοθετικές προτάσεις προβλέπουν τη συλλογή επαρκών αποδεικτικών στοιχείων για την υποστήριξη της αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης·
- ο περαιτέρω απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και παρακολούθηση της ενσωμάτωσης και της εφαρμογής της στα κράτη μέλη· και
- ο βελτίωση της διαφάνειας της νομοθετικής διαδικασίας για τους πολίτες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Επισκόπηση των διαφορετικών σταδίων του κύκλου πολιτικής, καθώς και των αρχών, στόχων, εργαλείων και διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁸²

Διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη

Εκτιμήσεις επιπτώσεων

Αξιολογήσεις

Ενσωμάτωση του ενωσιακού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη και εφαρμογή του

Βασικά στάδια και προϋποθέσεις της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Οι διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη αποτελούν σημαντικό μέσο για τη **συλλογή πληροφοριών** με στόχο μια τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής. Οι απόψεις, οι εμπειρίες και τα δεδομένα που συνεισφέρουν οι ενδιαφερόμενοι συμβάλλουν στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών πολιτικής, αξιολογήσεων και ελέγχων καταλληλότητας που διακρίνονται για την ποιότητα και την αξιοπιστία τους. Η Επιτροπή δημοσιεύει, σε πρώιμο στάδιο, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τους στόχους της υποκείμενης πρωτοβουλίας, καθώς και σχετικά με τις δραστηριότητες διαβούλευσης που είναι διαθέσιμες στη διαδικτυακή πύλη «Πείτε την άποψή σας», όπου μπορεί επίσης να υποβληθεί και αναπληροφόρηση.

Πολιτική επικύρωση και δημόσιες και στοχευμένες διαβουλεύσεις

Καθορίζεται στρατηγική περί διαβουλεύσεων για κάθε πρωτοβουλία και αξιολόγηση.

Στη στρατηγική προσδιορίζεται η γλωσσική κάλυψη των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει η διαβούλευση. Καλύπτονται επίσης στοχευμένες δραστηριότητες διαβούλευσης, καθώς και οι δημόσιες διαβουλεύσεις (για εκτιμήσεις επιπτώσεων, αξιολογήσεις, ελέγχους καταλληλότητας, Πράσινες Βίβλους).

Οι δημόσιες διαβουλεύσεις για πρωτοβουλίες προτεραιότητας πρέπει να είναι διαθέσιμες σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Όλες οι άλλες δημόσιες διαβουλεύσεις πρέπει να διατίθενται τουλάχιστον στην αγγλική, τη γαλλική και τη γερμανική. Μετάφραση σε επιπλέον γλώσσες πρέπει να υπάρχει για διαβουλεύσεις που αφορούν πρωτοβουλίες που άπτονται του δημοσίου συμφέροντος, που αιτιολογούνται δεόντως στη στρατηγική περί διαβουλεύσεων.

Διυπηρεσιακή ομάδα

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση (ή η Γενική Γραμματεία για τις σημαντικές πρωτοβουλίες) συγκροτεί διυπηρεσιακή ομάδα και καλεί τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες να συμμετάσχουν.

Όπου απαιτείται η συγκρότηση διυπηρεσιακής ομάδας, αυτή συζητά και οριστικοποιεί τη στρατηγική περί διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και τα έγγραφα των διαβουλεύσεων. Εάν δεν συγκροτηθεί τέτοια ομάδα, τα έγγραφα και η στρατηγική οριστικοποιούνται από την επικεφαλής γενική διεύθυνση σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία.

Υλοποίηση των δραστηριοτήτων διαβούλευσης

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση εφαρμόζει τη στρατηγική περί διαβουλεύσεων.

Οι δημόσιες διαβουλεύσεις δημοσιεύονται στην πύλη «Συμβάλετε στη νομοθετική διαδικασία» αφού δοθεί το πράσινο φως από τη Γενική Γραμματεία. Η συμμετοχή στις δημόσιες διαβουλεύσεις είναι ελεύθερη για διάστημα 12 εβδομάδων.

Οι δημόσιες διαβουλεύσεις μπορούν να συμπληρώνονται από στοχευμένη διαβούλευση απευθυνόμενη σε συγκεκριμένες, σαφώς καθορισμένες, ομάδες ενδιαφερομένων.

Χάρτες πορείας, αρχικές εκτιμήσεις επιπτώσεων, αναπληροφόρηση

Κατά περίπτωση, η επικεφαλής γενική διεύθυνση, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία, καταρτίζει αρχική εκτίμηση επιπτώσεων ή χάρτη πορείας.

Στον χάρτη πορείας ή στην αρχική εκτίμηση επιπτώσεων σκιαγραφείται η στρατηγική διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η Γενική Γραμματεία δημοσιεύει την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων ή τον χάρτη πορείας, γεγονός που σηματοδοτεί την έναρξη του διαστήματος των 4 εβδομάδων κατά το οποίο οι πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλλουν αναπληροφόρηση.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση αξιολογεί την αναπληροφόρηση που υποβάλλουν τα ενδιαφερόμενα μέρη και την ενσωματώνει στις προπαρασκευαστικές εργασίες της κατά περίπτωση, γεγονός που μπορεί να συνεπάγεται την επικαιροποίηση της στρατηγικής περί της διαβούλευσης.

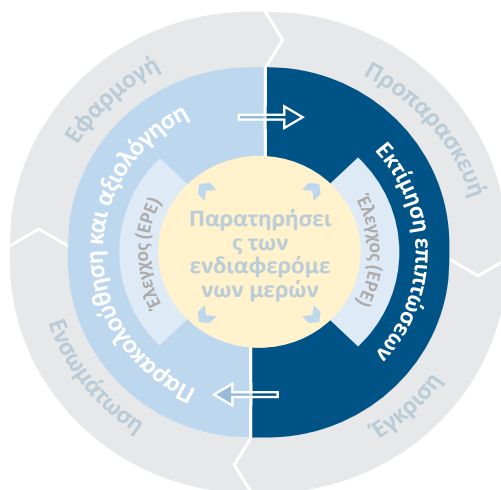
Αναφορές, σύνοψη δεδομένων και συγκεφαλαιωτική έκθεση

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση αναλύει τα αποτελέσματα των διαφόρων δραστηριοτήτων διαβούλευσης και, ιδανικά, δημοσιεύει έκθεση με σύνοψη των δεδομένων, η οποία περιέχει πληροφορίες όπως τα στοιχεία των συμμετεχόντων και τις σημαντικότερες από τις απόψεις που διατυπώνονται.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση καταρτίζει συγκεφαλαιωτική έκθεση με περιγραφή των συνολικών αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων διαβούλευσης και της υποβληθείσας αναπληροφόρησης σχετικά με τον χάρτη πορείας ή την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων.

Η συγκεφαλαιωτική έκθεση (έγγραφο τύπου SWD) συνοδεύει την πρωτοβουλία καθ' όλη τη διαδικασία διυπηρεσιακής διαβούλευσης και έγκρισης, και δημοσιεύεται στη σελίδα της διαβούλευσης. Η αναφορά επισυνάπτεται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων ή στο έγγραφο αξιολόγησης τύπου SWD που καταρτίζεται.

Βασικά στάδια, απαιτήσεις και δικλίδα ποιότητας για τις **εκτιμήσεις επιπτώσεων**

Στο πλαίσιο των **εκτιμήσεων επιπτώσεων** εξετάζεται κατά πόσον υφίσταται ανάγκη δράσης σε επίπεδο ΕΕ και αναλύονται οι πιθανές επιπτώσεις των διαθέσιμων λύσεων. Οι εκτιμήσεις επιπτώσεων πραγματοποιούνται κατά το στάδιο της προπαρασκευής, πριν η Επιτροπή οριστικοποιήσει την πρόταση νέας νομοθεσίας. Παρέχουν στοιχεία προς τεκμηρίωση και υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Η εκτίμηση επιπτώσεων αποτελεί βασικό εργαλείο για τη βελτίωση της νομοθεσίας, παρέχοντας υποστήριξη στην Επιτροπή και στον νομοθέτη κατά την προπαρασκευή και την έγκριση νέων πρωτοβουλιών.

Πολιτική επικύρωση

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση οφείλει να καταχωρίσει την πρωτοβουλία στο εργαλείο προγραμματισμού τουλάχιστον 12 μήνες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία αναμένεται η έγκρισή της από την Επιτροπή.

Ο χειρισμός της πολιτικής επικύρωσης πραγματοποιείται μέσω του εργαλείου προγραμματισμού, σε αυτήν δε προβαίνει ο επικεφαλής Επίτροπος, ο αρμόδιος Αντιπρόεδρος και ο Πρώτος Αντιπρόεδρος.

Αρχική εκτίμηση επιπτώσεων, αναπληροφόρηση

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία, εκπονεί αρχική εκτίμηση επιπτώσεων (σχέδιο του εγγράφου αναφορτώνεται στο εργαλείο προγραμματισμού).

Η Γενική Γραμματεία δημοσιεύει την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων, γεγονός που σηματοδοτεί την έναρξη του διαστήματος των 4 εβδομάδων κατά το οποίο τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλλουν αναπληροφόρηση.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση αξιολογεί την αναπληροφόρηση από τα ενδιαφερόμενα μέρη και την ενσωματώνει στις προπαρασκευαστικές εργασίες της κατά περίπτωση.

Έλεγχος από την ΕΡΕ

Η ΕΡΕ συνεδριάζει με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και συζητά επί των ζητημάτων που τίθενται στο φύλλο ελέγχου της ποιότητας.

Η ΕΡΕ μπορεί να εκδώσει θετική ή αρνητική γνώμη (συνήθως εντός 2 ημερών από τη συνεδρίαση).

Εάν λάβει αρχική αρνητική γνώμη, η γενική διεύθυνση υποβάλλει εκ νέου αναθεωρημένη έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων.

Η ΕΡΕ εκδίδει δύο γνώμες κατ' ανώτατο όριο.

Αξιολογήσεις και υποβολή στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση (ή η Γενική Γραμματεία για τις σημαντικές πρωτοβουλίες) συγκροτεί διυπηρεσιακή ομάδα και καλεί τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες να συμμετάσχουν.

Η διυπηρεσιακή ομάδα εκπονεί συλλογικά τα διάφορα κεφάλαια της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων αρχίζοντας με τον ορισμό του προβλήματος.

Η διυπηρεσιακή ομάδα εξετάζει το τελικό σχέδιο της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων πριν το υποβάλει στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου.

Το σχέδιο της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων και τα λοιπά συναφή έγγραφα υποβάλλονται στην ΕΡΕ τουλάχιστον 4 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη συνεδρίαση.

Η ΕΡΕ διαβιβάζει στην επικεφαλής γενική διεύθυνση φύλλο ελέγχου της ποιότητας λίγες ημέρες πριν από την προγραμματισμένη συνεδρίαση, με σκοπό τη σωστή προετοιμασία και τη διάρθρωση της συζήτησης με την ΕΡΕ.

Έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων

Η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων λαμβάνει τη μορφή εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD) και αποτελεί υποχρεωτικό αντικείμενο επίσημης διαβούλευσης μεταξύ των υπηρεσιών αυτών.

Η διυπηρεσιακή διαβούλευση περιλαμβάνει την πρωτοβουλία, την έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων και τη γνώμη ή τις γνώμες της ΕΡΕ.

Η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων συνοδεύει την πρωτοβουλία καθ' όλη τη διαδικασία έγκρισής της από την Επιτροπή.

Η πρόταση της Επιτροπής και η εκτίμηση επιπτώσεων που τη συνοδεύει δημοσιεύονται διαδικτυακά και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν έτσι την ευκαιρία να υποβάλουν αναπληροφόρηση εντός 8 εβδομάδων.

Έγκριση και επόμενες ενέργειες

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση συνοψίζει την αναπληροφόρηση που υποβλήθηκε και τη διαβιβάζει στον νομοθέτη.

Βασικά στάδια, απαιτήσεις και δικλίδα ποιότητας για τις αξιολογήσεις

Με τις αξιολογήσεις και τους ελέγχους καταλληλότητας αποτιμώνται οι επιδόσεις υπάρχουσών πολιτικών, προγραμμάτων και νομοθεσίας. Η Επιτροπή ορίζει την αξιολόγηση ως την τεκμηριωμένη κρίση του βαθμού στον οποίο μια παρέμβαση έχει αποβεί αποτελεσματική και αποδοτική, είναι λυσιτελής ως προς τις ανάγκες και τους στόχους που κλήθηκε να εκπληρώσει και συνεκτική τόσο αυτή καθαυτή όσο και με άλλες παρεμβάσεις πολιτικής της ΕΕ, όπως και του βαθμού στον οποίο έχει εξασφαλίσει την προστιθέμενη αξία της ΕΕ.

Πολιτική επικύρωση

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση καταχωρίζει την αξιολόγηση στο εργαλείο προγραμματισμού τουλάχιστον 12 μήνες πριν από τη δημοσίευση του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD).

Ο αρμόδιος γενικός διευθυντής την επικυρώνει στο εργαλείο προγραμματισμού.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση προσθέτει την αξιολόγηση στο πενταετές κυλιόμενο πρόγραμμα αξιολόγησης.

Χάρτης πορείας

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση καταρτίζει χάρτη πορείας για την αξιολόγηση, ο οποίος περιλαμβάνει την προσέγγιση, το πλαίσιο, τον σκοπό και το πεδίο αναφοράς της αξιολόγησης.

Η Γενική Γραμματεία και η επικεφαλής γενική διεύθυνση συμφωνούν επί του χάρτη πορείας, στον οποίο αποτυπώνονται επίσης οι αποφάσεις περί εξαιρέσεων. Η Γενική Γραμματεία δημοσιεύει τον χάρτη πορείας.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη διαθέτουν 4 εβδομάδες προκειμένου να υποβάλουν αναπληροφόρηση. Η επικεφαλής γενική διεύθυνση αξιολογεί την αναπληροφόρηση και την ενσωματώνει στις περαιτέρω εργασίες της.

Διενέργεια της αξιολόγησης / Έλεγχος από την επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση, υποστηριζόμενη από τη διωπηρεσιακή ομάδα, διενεργεί την αξιολόγηση. Συζητούν και παρακολουθούν την πρόοδο, περιλαμβανομένων των παραδοτέων από τους αναδόχους.

Αναπτύσσεται στρατηγική περί των διαβουλεύσεων και παρακολουθείται η συνέχεια που της δίδεται, και εξαγγέλλεται δημόσια διαβούλευση διάρκειας 12 εβδομάδων.

Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD) και τα λοιπά συναφή έγγραφα υποβάλλονται στην ΕΡΕ τουλάχιστον 4 εβδομάδες πριν από τη συνεδρίαση.

Η ΕΡΕ διαβιβάζει στην επικεφαλής γενική διεύθυνση φύλλο ελέγχου της ποιότητας λίγες ημέρες πριν από την προγραμματισμένη συνεδρίαση, με σκοπό τη σωστή προετοιμασία και τη διάρθρωση της συζήτησης με την ΕΡΕ.

Συνεδρίαση της ΕΡΕ με τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η ΕΡΕ μπορεί να εκδώσει θετική ή αρνητική γνώμη.

Σχεδιασμός της αξιολόγησης

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση συγκροτεί διωπηρεσιακή ομάδα, στην οποία μετέχει ένα μέλος από την υπηρεσία αξιολόγησης. Η διωπηρεσιακή ομάδα καθοδηγεί την αξιολόγηση και συμμετέχει στα σημαντικότερα στάδια.

Αυτό περιλαμβάνει ενδεχομένως συζήτηση επί τυχόν σχεδίου συναφούς έκθεσης ή ανακοίνωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση και η διωπηρεσιακή ομάδα συζητούν και οριστικοποιούν τον σχεδιασμό της αξιολόγησης, βάσει του χάρτη πορείας και τυχόν συναφούς αναπληροφόρησης.

Ο σχεδιασμός μπορεί επίσης να συζητηθεί σε ανάντη συνεδρίαση με την ΕΡΕ.

Η προσέγγιση όσον αφορά τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων μελετάται προσεκτικά κατά το στάδιο του σχεδιασμού.

Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής

Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD) και η συνοπτική παρουσίαση της αξιολόγησης συνιστούν βασικό παραδοτέο της διαδικασίας αξιολόγησης.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση εκπονεί το έγγραφο εργασίας (και την τυχόν συνοπτική παρουσίαση) σε συνεργασία με τη διωπηρεσιακή ομάδα.

Το έγγραφο εργασίας αριθμεί περί τις 50-60 σελίδες. Πρέπει να είναι αυτοτελές (ήτοι για την κατανόησή του να μην χρειάζεται η αναδρομή σε υποστηρικτικό υλικό).

Στα συμπεράσματα της αξιολόγησης πρέπει να επισημαίνονται τα αντλούμενα διδάγματα, ως συμβολή σε μελλοντικές εξελίξεις της πολιτικής.

Δημοσίευση και επόμενες ενέργειες

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση προσδιορίζει τις κατάλληλες επόμενες ενέργειες και τις εντάσσει στον κύκλο της λήψης αποφάσεων.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση κοινοποιεί τις διαπιστώσεις της αξιολόγησης κατά τρόπο που να ικανοποιεί τις ανάγκες διαφόρων ακροατηρίων. Οι διαπιστώσεις της αξιολόγησης παρουσιάζονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων, ενσωματώνοντας παράλληλα τις ενδεδειγμένες επόμενες ενέργειες σε μελλοντικές εργασίες, περιλαμβανομένου του ετήσιου σχεδίου διαχείρισης.

Η επικεφαλής γενική διεύθυνση δημοσιεύει τον χάρτη πορείας, το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της και, κατά περίπτωση, τις τεχνικές προδιαγραφές, τα συναφή τελικά παραδοτέα και τη γνώμη της ΕΡΕ.

Βασικά στάδια, απαιτήσεις και δικλίδα ποιότητας για την ενσωμάτωση του ενωσιακού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη και την εφαρμογή του στην πράξη

Η εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ στην πράξη έχει καταλυτικό ρόλο στην επίτευξη αποτελεσμάτων υπέρ των πολιτών, καθώς και στην προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τους. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που έχουν κατ' εφαρμογήν του δικαίου της ΕΕ, περιλαμβανομένων της ενσωμάτωσης των οικείων νομικών πράξεων της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο («ενσωμάτωση») καθώς και της εφαρμογής τους στην έννομη τάξη τους («εφαρμογή»). Η Επιτροπή ελέγχει κατά πόσον τα κράτη μέλη της κοινοποιούν εμπρόθεσμα τα εθνικά τους μέτρα μεταφοράς («κοινοποίηση»), αν μεταφέρουν πλήρως τις διατάξεις οδηγίας στο εθνικό δίκαιο («μεταφορά») και αν έχουν αποτυπώσει με ακρίβεια όλες τις διατάξεις της («συμφωνία»).

Μεταφορά του ενωσιακού δικαίου στο εθνικό δίκαιο

Για τη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο τα κράτη μέλη μπορούν μεν να επιλέξουν μορφή και μεθόδους, δεσμεύονται ωστόσο από τους όρους της οδηγίας ως προς τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να γίνει η μεταφορά.

Η νομοθετική πρόταση της Επιτροπής μπορεί να συνοδεύεται από σχέδιο μεταφοράς. Στο σχέδιο αυτό προσδιορίζονται οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη από άποψη τεχνική, συμμόρφωσης και χρόνου και καταγράφονται οι δράσεις στήριξης που προσφέρει η Επιτροπή.

Τα κράτη μέλη, όταν κοινοποιούν τα εθνικά μέτρα μεταφοράς στην Επιτροπή, υποχρεούνται, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να υποβάλλουν έγγραφα τα οποία να επεξηγούν τον τρόπο μεταφοράς των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο.

Η Επιτροπή προβαίνει σε ελέγχους της μεταφοράς, προκειμένου να βεβαιώνεται ότι τα εθνικά μέτρα μεταφοράς που της κοινοποιεί το εκάστοτε κράτος μέλος καλύπτουν όλες τις υποχρεώσεις που περιέχονται σε κάθε άρθρο, εδάφιο ή παράγραφο της οδηγίας, καθώς ενδεχομένως και στα παραρτήματα αυτής.

Επιπλέον, η Επιτροπή προβαίνει σε ελέγχους συμφωνίας, προκειμένου να αξιολογεί τη συμβατότητα των εθνικών μέτρων μεταφοράς με τις διατάξεις/υποχρεώσεις της οδηγίας, περιλαμβανομένων των ορισμών.

Παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ

Το άρθρο 17 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) ορίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ο θεματοφύλακας των Συνθηκών της ΕΕ. Συνεπώς, είναι επιφορτισμένη με το καθήκον παρακολούθησης της εφαρμογής του πρωτογενούς και δευτερογενούς δικαίου της ΕΕ και διασφάλισης της ομοιόμορφης εφαρμογής του σε ολόκληρη την ΕΕ. Ως εκ τούτου, συγκεντρώνει πληροφορίες, προκειμένου να παρακολουθεί τη συμμόρφωση των χωρών της ΕΕ.

Ο πίνακας αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς παρέχει στους πολίτες και στις επιχειρήσεις μια συνολική εικόνα της διαχείρισης της ενιαίας αγοράς στην πράξη. Παρουσιάζει ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με τις επιδόσεις των κρατών μελών και παραθέτει τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, την αναπληροφόρηση που έχει υποβληθεί και τα συμπεράσματα που έχουν συναχθεί, δημιουργώντας κατ' αυτό τον τρόπο τη βάση για τυχόν μελλοντική δράση.

Η ετήσια έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου συνιστά έκθεση υψηλού επιπέδου, η οποία περιέχει δύο παραρτήματα με λεπτομερή στοιχεία και διαγράμματα για καθένα από τα κράτη μέλη και για κάθε τομέα πολιτικής.

Ενσωμάτωση του ενωσιακού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη

Ως ενσωμάτωση του ενωσιακού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη νοείται η διαδικασία με την οποία το δίκαιο της ΕΕ εφαρμόζεται σε εθνικό ή/και σε υποεθνικό (περιφερειακό) επίπεδο.

Επιβολή του δικαίου της ΕΕ

Η Επιτροπή αποστέλλει επίσημη προειδοποιητική επιστολή δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, στο κράτος μέλος, ζητώντας από αυτό την παροχή εξηγήσεων εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.

Εάν το κράτος μέλος δεν ανταποκριθεί δεόντως, η Επιτροπή εκδίδει αιτιολογημένη γνώμη με την οποία του ζητεί να συμμορφωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.

Εάν το κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί με την αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει την παραπομπή του στο ΔΕΕ δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση παράλειψης της κοινοποίησης, στο συγκεκριμένο στάδιο η Επιτροπή μπορεί να προτείνει την επιβολή χρηματικών ποινών δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

Εάν το ΔΕΕ διαπιστώσει ότι το κράτος μέλος έχει παραβεί τις υποχρεώσεις που το βαρύνουν κατ' εφαρμογήν του δικαίου της ΕΕ, το διατάσσει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί και η Επιτροπή ελέγχει τη συμμόρφωση του κράτους μέλους με την απόφαση του ΔΕΕ.

Εάν το κράτος μέλος δεν λάβει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει τη διαδικασία επί παραβάσει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, αποστέλλοντας προειδοποιητική αποστολή στο κράτος μέλος και παραπέμποντας την υπόθεση στο ΔΕΕ. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει, και το ΔΕΕ να επιβάλλει, χρηματικές ποινές υπό τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού ή/και κυρώσεων ανά ημέρα ή άλλη οριζόμενη χρονική περίοδο.

Παράρτημα II - Οι απόψεις των βασικών ενδιαφερόμενων μερών περί των διαφόρων εργαλείων για τη βελτίωση της νομοθεσίας

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η ενοποιημένη άποψη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα διάφορα εργαλεία για τη βελτίωση της νομοθεσίας, αφενός, λειτουργούν στην πράξη και, αφετέρου, συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της βελτίωσης του νομοθετικού έργου. Η απάντηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν κατέστη δυνατό να συμπεριληφθεί, καθώς υποβλήθηκε σε διαφορετικό μορφότυπο, ενώ το Συμβούλιο δεν αποδέχθηκε την πρόσκληση συμμετοχής.

	Ναι, πολύ ικανοποιημένοι	Ναι, ικανοποιημένοι	Ούτε ικανοποιημένοι ούτε δυσαρεστημένοι	Όχι, δυσαρεστημένοι	Όχι, πολύ δυσαρεστημένοι
Διεύρυνση της συμμετοχής στη χάραξη των πολιτικών					
Πρωτοβουλίες σχεδιασμού και πολιτική επικύρωση				X	
Ευκαιρίες αναπληροφόρησης (σχετικά με τους χάρτες πορείας και τις αρχικές εκτιμήσεις επιπτώσεων)			X		
Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη (δημόσιες διαβουλεύσεις)			X		
Συμβολή στη νομοθετική διαδικασία μέσω της πύλης «Πείτε την άποψή σας»		X			
Καλύτερα εργαλεία για καλύτερες πολιτικές					
Εκτιμήσεις επιπτώσεων			X		
Αξιολογήσεις		X			
Επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου		X			
Αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας			X		
Μεταφορά και ενσωμάτωση του ενωσιακού δικαίου στην έννομη τάξη των κρατών μελών			X		
Διαρκής εξασφάλιση της καταλληλότητας του υφιστάμενου σώματος νομοθεσίας να υπηρετεί τον σκοπό της					
Πρόγραμμα REFIT			X		
Πλατφόρμα REFIT				X	
Η βελτίωση της νομοθεσίας ως κοινό θεματολόγιο					
Διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου			X		
Παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ			X		

Παρατήρηση: Η τελική βαθμολογία ανά κατηγορία βασίζεται στις απόψεις που εκφράστηκαν (αριθμητικός μέσος όρος βάσει κλίμακας από το 1 έως το 5)· η μη διατύπωση γνώμης δεν ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό.

Παράρτημα III - Εμπειρογνώμονες των οποίων η συνεισφορά ζητήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας επισκόπησης

Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Οργανισμός
Christiane Arndt-Bascle	Επικεφαλής προγράμματος στη Διεύθυνση Δημόσιας Διακυβέρνησης	ΟΟΣΑ
Gerjamin Gerloff	Αναλυτής στη Διεύθυνση Δημόσιας Διακυβέρνησης	
Leila Kostianen	Πρόεδρος του Φινλανδικού Συμβουλίου Ανάλυσης Ρυθμιστικών Επιπτώσεων και Πρόεδρος της RegWatchEurope	Φινλανδικό Συμβούλιο Ανάλυσης Ρυθμιστικών Επιπτώσεων και RegWatchEurope
Wim Marneffe	Αναπληρωτής καθηγητής στη Σχολή Οικονομικών των Επιχειρήσεων και επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας «Οικονομικών και δημόσιας πολιτικής»	Πανεπιστήμιο του Hasselt
Dimiter Toshkov	Αναπληρωτής καθηγητής στο Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης, Σχολή Διοίκησης και Παγκόσμιων Υποθέσεων	Πανεπιστήμιο του Leiden

Παράρτημα IV - Νομοθετικές προτάσεις και νομοθεσία που εγκρίθηκε, καταργήθηκε ή έπαυσε να ισχύει

Έτος (*)	Νομοθετικές προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή σχετικά με			Νομοθετικές προτάσεις που απέσυρε η Επιτροπή	Νομοθετικές πράξεις που εγκρίθηκαν			Νομοθετικές πράξεις που καταργήθηκαν ή έπαυσαν να ισχύουν			Διαφορά μεταξύ νομοθετικών πράξεων που έχουν εγκριθεί και αυτών που έχουν καταργηθεί ή παύσει να ισχύουν
	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (1)	Ειδική νομοθετική διαδικασία (2)	ΣΥΝΟΛΟ	Κανονισμοί και οδηγίες (3)	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (4)	Ειδική νομοθετική διαδικασία (5)	ΣΥΝΟΛΟ	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (6)	Ειδική νομοθετική διαδικασία (7)	ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ
	Κανονισμοί και οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Κανονισμοί και οδηγίες του Συμβουλίου		Κανονισμοί και οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Κανονισμοί και οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Κανονισμοί και οδηγίες του Συμβουλίου		Κανονισμοί και οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Κανονισμοί και οδηγίες του Συμβουλίου		
1999	36	175	211	0	28	195	223	2	335	337	-114
2000	84	204	288	11	55	204	259	7	249	256	3
2001	70	155	225	6	57	170	227	2	201	203	24
2002	65	176	241	12	72	162	234	8	187	195	39
2003	94	177	271	3	79	185	264	9	118	127	137
2004	65	187	252	119	78	206	284	7	132	139	145
2005	71	146	217	3	45	128	173	3	240	243	-70
2006	101	212	313	33	83	200	283	26	227	253	30
2007	91	142	233	4	40	140	180	7	168	175	5
2008	110	149	259	15	100	159	259	10	278	288	-29
2009	56	94	150	11	138	124	262	50	309	359	-97
2010	98	10	108	20	49	27	76	35	148	183	-107
2011	157	20	177	14	71	40	111	17	166	183	-72
2012	84	7	91	12	63	35	98	18	68	86	12
2013	119	9	128	7	102	27	129	82	129	211	-82
2014	68	1	69	48	134	62	196	32	72	104	92
2015	48	4	52	47	56	67	123	60	134	194	-71
2016	108	20	128	6	69	53	122	45	115	160	-38
2017	75	8	83	8	66	65	131	20	25	45	86
2018	128	18	146	10	67	79	146	40	39	79	67
2019(**)	16	3	19	6	97	31	128	28	65	93	35
Σύνολο	1 744	1 917	3 661	395	1 549	2 359	3 908	508	3 405	3 913	-5

* 1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου

** 1 Ιανουαρίου - 18 Σεπτεμβρίου

(1) Εξαιρούνται τα διορθωτικά και οι τροποποιημένες προτάσεις, ενώ περιλαμβάνονται οι προτάσεις για την εκτέλεση πράξεων του Συμβουλίου. Εξαιρούνται επίσης οι προτάσεις που δεν περιλαμβάνουν μεταδεδομένα που να υποδηλώνουν το είδος της διαδικασίας.

(2) Εξαιρούνται τα διορθωτικά και οι τροποποιημένες προτάσεις. Εξαιρούνται η μη νομοθετική διαδικασία και η συνήθης νομοθετική διαδικασία (συναπόφαση). Περιλαμβάνονται οι προτάσεις για την εκτέλεση πράξεων του Συμβουλίου.

(3) Εξαιρούνται τα διορθωτικά και οι τροποποιημένες προτάσεις. Εξαιρείται η μη νομοθετική διαδικασία.

(4) Εξαιρούνται τα διορθωτικά.

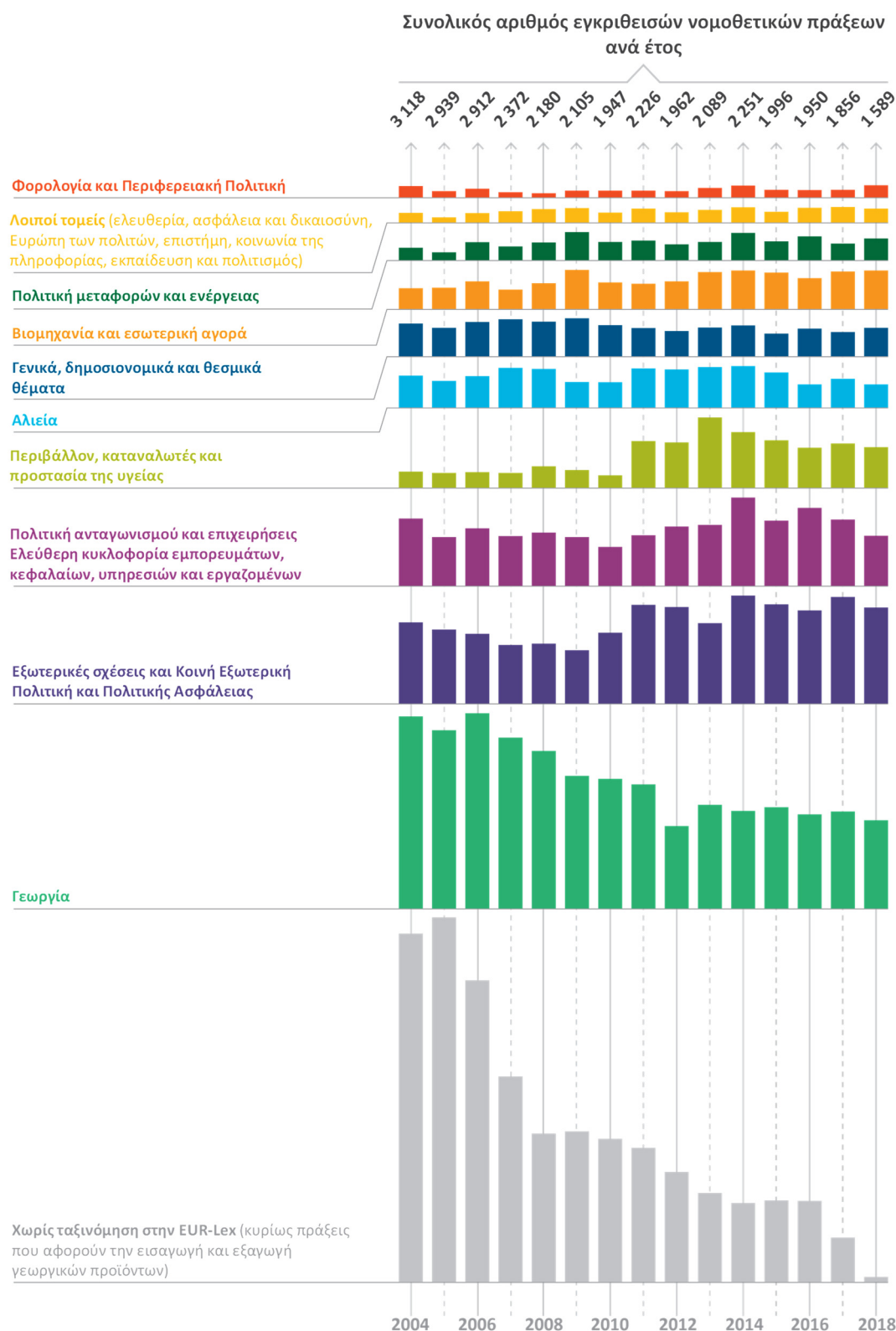
(5) Εξαιρούνται τα διορθωτικά. Εξαιρούνται η μη νομοθετική διαδικασία και η συνήθης νομοθετική διαδικασία (συναπόφαση). Περιλαμβάνονται οι κανονισμοί και οι οδηγίες του Συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών κανονισμών).

(6) Εξαιρούνται τα διορθωτικά.

(7) Εξαιρούνται τα διορθωτικά. Περιλαμβάνονται οι κανονισμοί και οι οδηγίες του Συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών κανονισμών). Εξαιρείται η μη νομοθετική διαδικασία.

Πηγή: Υπηρεσία Εκδόσεων.

Παράρτημα V - Νομοθετική παραγωγή ανά έτος και τομέα πολιτικής

Παρατήρηση: Τα αριθμητικά στοιχεία περιλαμβάνουν οδηγίες, κανονισμούς και αποφάσεις στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, της ειδικής νομοθετικής διαδικασίας και της μη νομοθετικής διαδικασίας. Περιλαμβάνονται τα διορθωτικά και οι τροποποιημένες πράξεις, καθώς και οι εκτελεστικές και οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις.

Πηγή: ΕΕΣ, δεδομένα από την EUR-Lex βάσει της εργασίας του Toshkov, D. (2019) «Legislative Productivity of the EU, 2004-2019», διαδικτυακή παρουσίαση διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://www.dimiter.eu/Visualizations_files/Eurlex2019.html.

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

ΕΟΚΕ: Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

ΕΡΕ: Επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου

ΕPRS (European Parliament Research Service): Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

ΕτΠ: Επιτροπή των Περιφερειών

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

REFIT (Regulatory fitness and performance programme): Πρόγραμμα βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου

Γλωσσάριο

Αξιολόγηση: Τεκμηριωμένη εκτίμηση, πραγματοποιούμενη από την ίδια την Επιτροπή ή από τρίτο για λογαριασμό της, του βαθμού στον οποίο μια δράση της ΕΕ είναι αποτελεσματική, αποδοτική και συναφής με τις ανάγκες, και εξασφαλίζει την προστιθέμενη αξία της ΕΕ.

Αρχική εκτίμηση επιπτώσεων: Μια πρώτη περιγραφή ενός προβλήματος και πιθανές επιλογές πολιτικής για την αντιμετώπισή του, μαζί με επισκόπηση των διαφόρων σταδίων που προβλέπονται για την ανάπτυξη της πρωτοβουλίας, περιλαμβανομένων των εργασιών εκτίμησης του αντικτύπου και της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Βελτίωση της νομοθεσίας: Σύνολο αρχών για τον σχεδιασμό των πολιτικών και της νομοθεσίας της ΕΕ κατά τρόπο διαφανή και τεκμηριωμένο, με τη συμμετοχή των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών, που καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο πολιτικής από τον σχεδιασμό έως την υλοποίησή της, καθώς και την αξιολόγηση και την ενδεχόμενη αναθεώρησή της.

Διαβούλευση: Διαδικασία συλλογής πληροφοριών, αναπληροφόρησης, συμβουλών ή αποδεικτικών στοιχείων από άλλο φορέα, εμπειρογνώμονες ή ενδιαφερόμενα μέρη.

Διυπηρεσιακή διαβούλευση: Διαδικασία κατά την οποία μια γενική διεύθυνση της Επιτροπής ζητεί επισήμως γνώμες της για πρόταση ή σχέδιο πρότασης από άλλες σχετικές γενικές διευθύνσεις.

Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Μη δεσμευτικό έγγραφο στο οποίο μια υπηρεσία της Επιτροπής καθορίζει τη θέση της επί συγκεκριμένου ζητήματος πολιτικής.

Εκτελεστική πράξη: Νομικά δεσμευτική πράξη που καθορίζει τα μέτρα, τους όρους και τις διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι το δίκαιο της ΕΕ εφαρμόζεται ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη.

Εκτίμηση επιπτώσεων: Λεπτομερής ανάλυση ενός προβλήματος, περιλαμβανομένων των βαθύτερων αιτιών του, της ανάγκης για δράση εκ μέρους της ΕΕ και των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των πιθανών λύσεων.

Εκτίμηση επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων: Ορίζεται από τον ΟΟΣΑ ως η συστηματική διαδικασία αναγνώρισης και ποσοτικού προσδιορισμού των οφελών και του κόστους που ενδέχεται να προκύψουν από ρυθμιστικές ή μη επιλογές για μια υπό εξέταση πολιτική.

Εκ των προτέρων αξιολόγηση: Οι εκ των προτέρων αξιολογήσεις, που σκοπό έχουν την υποστήριξη της εκπόνησης προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, βασίζονται στα περί επιδόσεων στοιχεία των σχετικών προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων και προσδιορίζουν και αναλύουν τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, την προστιθέμενη αξία από τη συμμετοχή της Ένωσης, τους στόχους, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από τις διάφορες επιλογές και τις ρυθμίσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για μείζονα προγράμματα ή δραστηριότητες που αναμένεται να έχουν σημαντικές οικονομικές, περιβαλλοντικές ή κοινωνικές επιπτώσεις, η εκ των προτέρων αξιολόγηση μπορεί να λάβει τη μορφή εκτίμησης επιπτώσεων.

Εκ των υστέρων επισκόπηση: Εργαλείο πολιτικής με τελικό προϊόν έγγραφο ή δέσμη εγγράφων στα οποία γίνεται απολογισμός μίας ή και όλων των πτυχών μιας κανονιστικής παρέμβασης της ΕΕ (είτε πρόκειται για μία είτε για περισσότερες νομοθετικές πράξεις), με ή χωρίς αξιολογικά στοιχεία.

Έλεγχος καταλληλότητας: Συνολική αξιολόγηση ομάδας δράσεων που συνδέονται μεταξύ τους κατά κάποιο τρόπο (συνήθως μέσω κοινού συνόλου στόχων) για τον εντοπισμό και την ποσοτικοποίηση ενδεχόμενων συνεργιών ή ανεπαρκειών μεταξύ των δράσεων, καθώς και του σωρευτικού αντικτύπου τους όσον αφορά το κόστος και τα οφέλη.

Κανονιστικός υπερθεματισμός: Πρακτική σύμφωνα με την οποία οι εθνικές κυβερνήσεις που μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο μια οδηγία της ΕΕ θέτουν κανόνες ή κανονιστικές απαιτήσεις που υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια που υπαγορεύει η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της εν λόγω οδηγίας.

Κατ' εξουσιοδότηση πράξη: Μη νομοθετικού περιεχομένου πράξη που εγκρίνεται από την Επιτροπή, στο πλαίσιο εξουσιών που της έχουν εκχωρηθεί με νομοθετική πράξη, και συμπληρώνει ή τροποποιεί ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία αυτής της νομοθετικής πράξης.

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο: Διαδικασία με την οποία τα κράτη μέλη της ΕΕ ενσωματώνουν τις οδηγίες της ΕΕ στην εθνική έννομη τάξη.

Συνήθης νομοθετική διαδικασία: Έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κανονισμού, οδηγίας ή απόφασης κατόπιν πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τριμερής διάλογος: Συζήτηση επί νομοθετικής πρότασης μεταξύ εκπροσώπων του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Χάρτης πορείας: Σχέδιο έργου στο οποίο καθορίζονται οι ενέργειες που απαιτούνται για την επίτευξη συγκεκριμένου στόχου.

REFIT (Regulatory fitness and performance programme): Το πρόγραμμα της Επιτροπής για την καταλληλότητα και την αποδοτικότητα του κανονιστικού πλαισίου, το οποίο εξετάζει την ισχύουσα νομοθεσία και τα ισχύοντα μέτρα, με σκοπό να διασφαλίζεται ότι αυτά αποφέρουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα με τα ελάχιστα δυνατά έξοδα και την ελάχιστη δυνατή κανονιστική επιβάρυνση.

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Η παρούσα επισκόπηση πραγματοποιήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου V, του οποίου προεδρεύει ο Tony Murphy, Μέλος του ΕΕΣ, και το οποίο εστιάζει στους τομείς της χρηματοδότησης και διοίκησης της Ένωσης.

Επικεφαλής της επισκόπησης ήταν ο Pietro Russo, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τους Chiara Cipriani, προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου του, Benjamin Jakob, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, Alberto Gasperoni, ανώτερο διοικητικό στέλεχος, Michael Spang, υπεύθυνο έργου, και Attila Horvay-Konacs και Tomasz Plebanowicz, ελεγκτές. Στην κατάρτιση της παρούσας επισκόπησης συνέβαλαν επίσης ο Zsolt Varga (ανάλυση δεδομένων), η Alexandra Mazilu και ο Jesús Nieto Muñoz (γραφική απεικόνιση στοιχείων) και η Fiona Urquhart (γλωσσική υποστήριξη).

Σημειώσεις

- ¹ Επιτροπή, Ανακοίνωση με τίτλο «Προς ενίσχυση της διαβούλευσης και του διαλόγου - Γενικές αρχές και ελάχιστες προδιαγραφές για τη διαβούλευση των ενδιαφερομένων μερών από την Επιτροπή» [COM(2002) 704 final], η οποία συμπληρώνεται από το COM(2012) 746 και συνοδεύεται από τα έγγραφα SWD(2012) 422 και COM(2014) 368.
- ² Επιτροπή, Βελτίωση της νομοθεσίας για καλύτερα αποτελέσματα – ένα θεματολόγιο της ΕΕ, COM(2015) 215, 2015.
- ³ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου· OJ L 123 της 12.05.2016.
- ⁴ Παραδείγματος χάριν: Κοινή πολιτική δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 27 Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα ή τη διοργανική συμφωνία της 22 Δεκεμβρίου 1998 για τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας.
- ⁵ Επιτροπή, «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα», C(2016) 8600 final της 21.12.2016.
- ⁶ Επιτροπή, «Better regulation: taking stock and sustaining our commitment», 2019.
- ⁷ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση αριθ. 3/2010, με τίτλο «Εκτιμήσεις αντικτύπου στα θεσμικά όργανα της ΕΕ: διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων;», (στην οποία δόθηκε συνέχεια το 2016)· ειδική έκθεση αριθ. 16/2018, με τίτλο «Εκ των υστέρων επισκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ: ένα σύστημα με καλά θεμέλια αλλά και ελλείψεις»· με την επισκόπηση με τίτλο «Πώς εφαρμόζεται το δίκαιο της ΕΕ στην πράξη;» και με την ειδική έκθεση αριθ. 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”: Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης».
- ⁸ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 6/25, με τίτλο «Η αρτιότητα και η εφαρμογή του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ», 2015, σημείο 75· ειδική έκθεση 34/2016, με τίτλο «Καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων: η ΕΕ έχει την ευκαιρία να βελτιώσει την αποδοτικότητα των πόρων της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων», σημείο 45· ειδική έκθεση 10/2017, με τίτλο «Πρέπει να βελτιωθεί η στόχευση της στήριξης που παρέχει η ΕΕ σε νέους γεωργούς ώστε να προωθηθεί αποτελεσματικά η ανανέωση των γενεών», σημείο 20· ειδική έκθεση 10/2018, με τίτλο «Καθεστώς βασικής ενίσχυσης για τους γεωργούς», 2018, σημείο 34, ειδική

έκθεση 24/2018, με τίτλο «Επίδειξη της δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα και καινοτόμων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε εμπορική κλίμακα στην ΕΕ: δεν επιτεύχθηκε η επιδιωκόμενη πρόοδος την περασμένη δεκαετία», σημείο 58.

- ⁹ ΟΟΣΑ, «OECD Regulatory Policy Outlook 2018», 2018.
- ¹⁰ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ενημερωτικό σημείωμα, με τίτλο «The Commission's proposal for the 2021-2027 Multiannual Financial Framework», 2018.
- ¹¹ Επιτροπή, «Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda», SWD(2019) 156, κεφάλαιο 7 «Conclusions» .
- ¹² Οι δείκτες της ρυθμιστικής πολιτικής και διακυβέρνησης (IREG) μετρούν την εφαρμογή των πρακτικών για τη βελτίωση της νομοθεσίας, όπως προωθούνται από τον ΟΟΣΑ και τα κράτη μέλη του· OECD Regulatory Policy Outlook 2018, 2018, γραφήματα 2.6 και 2.7.
- ¹³ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”:Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης», σημείο 113.
- ¹⁴ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”:Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης», σημεία 35 έως 50.
- ¹⁵ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”:Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης», σημεία 59 και 60 και 114.
- ¹⁶ Επιτροπή, «Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda», SWD(2019) 156, κεφάλαιο 3.4.
- ¹⁷ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”:Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης», 2019, σύσταση 3.
- ¹⁸ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”:Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης», σύσταση 4.
- ¹⁹ Επιτροπή, «Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda», SWD(2019) 156, κεφάλαιο 3.4.

-
- ²⁰ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”:Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης», 2019, σύσταση 4.
- ²¹ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 14/2019, με τίτλο «“Πείτε την άποψή σας!”:Οι δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής κινητοποιούν τη συμμετοχή των πολιτών, υπολείπονται όμως δραστηριοτήτων επικοινωνιακής προσέγγισης», σημείο 108.
- ²² Επιτροπή, «Taking Stock of the Commission’s Better Regulation Agenda», SWD(2019) 156, κεφάλαιο 4.2 στο παράρτημα II.
- ²³ Άρθρο 11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).
- ²⁴ https://europa.eu/citizens-initiative/home_en
- ²⁵ Οι δύο περιπτώσεις είναι: «Η απαγόρευση της γλυφosatής και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα» και η πρωτοβουλία «Το νερό είναι δημόσιο αγαθό, όχι εμπόρευμα!».
- ²⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/PE-92-2018-INIT/en/pdf>
- ²⁷ Για την προετοιμασία των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων, η Επιτροπή διενεργεί τις αποκαλούμενες «εκ των προτέρων αξιολογήσεις». Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε γλωσσάριο.
- ²⁸ ΟΟΣΑ, [OECD Regulatory Policy Outlook 2018](#), 2018, γραφήματα 2.19 και 2.20.
- ²⁹ Ως «εκτίμηση επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων» ορίζεται από τον ΟΟΣΑ η συστηματική διαδικασία αναγνώρισης και ποσοτικού προσδιορισμού των οφελών και του κόστους που ενδέχεται να προκύψουν από ρυθμιστικές ή μη επιλογές για μια υπό εξέταση πολιτική.
- ³⁰ ΟΟΣΑ, [OECD Regulatory Policy Outlook 2018](#), 2018, γραφήματα 2.30 και 2.31.
- ³¹ Ως εκ των υστέρων επισκόπηση νοείται ένα Εργαλείο πολιτικής με τελικό προϊόν έγγραφο ή δέσμη εγγράφων όπου παρουσιάζεται απολογισμός σχετικά με μία ή και με όλες τις πτυχές μιας κανονιστικής παρέμβασης της ΕΕ (ανεξαρτήτως του αν πρόκειται για μία ή περισσότερες νομοθετικές πράξεις), με ή χωρίς αξιολογικά στοιχεία.
- ³² Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 16/2018, με τίτλο «Εκ των υστέρων επισκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ: ένα σύστημα με καλά θεμέλια αλλά και ελλείψεις» 2018, Σύνοψη.
- ³³ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ετήσια έκθεση για το οικονομικό έτος 2013, 2014.
- ³⁴ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 3/2010, με τίτλο [Εκτιμήσεις αντικτύπου στα θεσμικά όργανα της ΕΕ: διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων;](#)

-
- ³⁵ Επιτροπή, «[Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda](#)», SWD(2019) 156, κεφάλαιο 4.1.
- ³⁶ Ινστιτούτο εκτίμησης επιπτώσεων, [Absence of Impact Assessment often not justified or contrary to Better Regulation](#), 2018.
- ³⁷ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Πολιτική αξιολόγηση της εφαρμογής της διοργανικής συμφωνίας του 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, D200329, 13.02.2019.
- ³⁸ RegWatchEurope, «[Key messages to the next European Commission and European Parliament \(2019-2024\) on priorities for the Better Regulation Agenda](#)», Φεβρουάριος 2019 ή Elisabeth Golberg, 'Better Regulation': European Union Style, σ.71, 2018.
- ³⁹ Για την προετοιμασία των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων, η Επιτροπή διενεργεί τις αποκαλούμενες «εκ των προτέρων αξιολογήσεις». Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε γλωσσάριο.
- ⁴⁰ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [Σύντομες επισημάνσεις του ΕΕΣ σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο \(ΠΔΠ\)](#)», σ. 22, 2019.
- ⁴¹ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 3/2010, [Εκτιμήσεις αντικτύπου στα θεσμικά όργανα της ΕΕ: διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων;](#)», σημείο 86 επ.
- ⁴² Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 34/2016, με τίτλο [«Καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων: η ΕΕ έχει την ευκαιρία να βελτιώσει την αποδοτικότητα των πόρων της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων»](#)», σημείο 45· ειδική έκθεση 10/2017, με τίτλο [«Πρέπει να βελτιωθεί η στόχευση της στήριξης που παρέχει η ΕΕ σε νέους γεωργούς ώστε να προωθηθεί αποτελεσματικά η ανανέωση των γενεών»](#)», σημείο 20· ειδική έκθεση 24/2018, με τίτλο [«Επίδειξη της δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα και καινοτόμων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε εμπορική κλίμακα στην ΕΕ: δεν επιτεύχθηκε η επιδιωκόμενη πρόοδος την περασμένη δεκαετία»](#)», σημείο 58.
- ⁴³ ΕΡΕ, [«Annual Report 2018»](#), κεφάλαιο 3.4.
- ⁴⁴ ΕΡΕ, [«Annual Report 2018»](#), κεφάλαιο 1.2.
- ⁴⁵ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 16/2018, με τίτλο [«Εκ των υστέρων επισκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ: ένα σύστημα με καλά θεμέλια αλλά και ελλείψεις»](#)», σ. 10.
- ⁴⁶ Από τις 51 υποθέσεις που αναλύθηκαν, σε 11 (22 %) δεν είχε πραγματοποιηθεί αξιολόγηση, σε 14 (27 %) η αξιολόγηση ήταν ανεπαρκής και σε 11 (22 %) η αξιολόγηση δεν χρησιμοποιήθηκε σωστά· βλέπε ΕΡΕ, [«Annual Report 2018»](#), κεφάλαιο 3.5.

-
- ⁴⁷ Επιτροπή, «[Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda](#)», SWD(2019) 156, κεφάλαιο 6.2.
- ⁴⁸ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση 10/2017, με τίτλο «[Πρέπει να βελτιωθεί η στόχευση της στήριξης που παρέχει η ΕΕ σε νέους γεωργούς ώστε να προωθηθεί αποτελεσματικά η ανανέωση των γενεών](#)», σημείο 20, ειδική έκθεση 5/2016, με τίτλο «[Διασφάλισε η Επιτροπή την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες](#);», σημείο 37, και ειδική έκθεση 3/2010, με τίτλο «[Εκτιμήσεις αντικτύπου στα θεσμικά όργανα της ΕΕ: διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων](#);», σημείο 86.
- ⁴⁹ ΕΡΕ, «[Annual Report 2018](#)», κεφάλαιο 1.3.
- ⁵⁰ Άποψη των ενδιαφερόμενων μερών, όπως καταγράφεται στο έγγραφο της Επιτροπής με τίτλο «[Stocktaking of the Commission's Better Regulation approach – Summary report of contributions to the public consultation](#)», 2019, σ. 19. Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε: ΕΕΣ, ειδική έκθεση 16/2018, με τίτλο «[Εκ των υστέρων επισκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ: ένα σύστημα με καλά θεμέλια αλλά και ελλείψεις](#)», σημείο 62, και Bruegel, «[Braver, greener, fairer: Memos to the new EU leadership 2019 - 2024](#)», 2019, σ. 77.
- ⁵¹ Bruegel, «[Braver, greener, fairer: Memos to the new EU leadership 2019 - 2024](#)», 2019, σ. 77.
- ⁵² Άποψη των ενδιαφερόμενων μερών, όπως καταγράφεται στο έγγραφο της Επιτροπής με τίτλο «[Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda](#)», SWD(2019) 156, ενότητα II, σημείο 4.3.
- ⁵³ Επιτροπή, «[Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda](#)», SWD(2019) 156, ενότητα II, σημείο 4.3.
- ⁵⁴ Περιλαμβάνονται οι κυριότερες συνολικές αξιολογήσεις, όχι όμως οι υποκείμενες θεματικές ή γεωγραφικές αξιολογήσεις. Επιτροπή, «[Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda](#)», SWD(2019) 156, ενότητα II.
- ⁵⁵ Από το 2016, η ΕΡΕ εξέτασε επίσης 51 αξιολογήσεις οι οποίες επισυνάπτονταν στις εκτιμήσεις επιπτώσεων. Όταν μια εκτίμηση επιπτώσεων συνοδεύεται από αξιολόγηση των όσων εφαρμόζονται ήδη, η ΕΡΕ δεν γνωμοδοτεί χωριστά σχετικά με την αξιολόγηση (ΕΡΕ, «[Annual Report 2018](#)», κεφάλαιο 1.1).
- ⁵⁶ Ανάλυση του ΕΕΣ, βάσει στοιχείων από την EUR-Lex.
- ⁵⁷ Επιτροπή, «[Better regulation: big on the big things and small on the small things](#)», 2019.
- ⁵⁸ Επιτροπή, «[Commission decision of establishing the REFIT Platform](#)», 2015, άρθρο 2.

-
- ⁵⁹ Επιτροπή, «Stocktaking of the Commission's Better Regulation approach – Summary report of contributions to the public consultation», 2019, σ. 21.
- ⁶⁰ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, γνώμη αριθ. 7/2018 σχετικά με τις προτάσεις κανονισμών της Επιτροπής που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική για την περίοδο μετά το 2020, σημείο 5.
- ⁶¹ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, «Πανοραμική επισκόπηση: Πώς εφαρμόζεται το δίκαιο της ΕΕ στην πράξη», 2018, σημείο 33.
- ⁶² Επιτροπή, «Taking Stock of the Commission's Better Regulation Agenda», SWD(2019) 156, ενότητα 2, κεφάλαιο 6.4.
- ⁶³ Αυτό καθορίστηκε με την «Κοινή πολιτική δήλωση, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα» (ΕΕ 2011/C 369/02) και την «Κοινή πολιτική δήλωση, της 27ης Οκτωβρίου 2011, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα» (ΕΕ 2011/C 369/03).
- ⁶⁴ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, «Πανοραμική επισκόπηση: Πώς εφαρμόζεται το δίκαιο της ΕΕ στην πράξη», 2018, σημείο 134.
- ⁶⁵ Επιτροπή, «Monitoring the application of European Union law - 2018 Annual Report», 2019, κεφάλαιο Ι, σημείο 1.
- ⁶⁶ Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ειδική έκθεση με τίτλο «Η αρτιότητα και η εφαρμογή του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ», 2015, σημείο 75, ειδική έκθεση με τίτλο «Διασφάλισε η Επιτροπή την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες;», σημείο 45, και ειδική έκθεση με τίτλο «Καθεστώς βασικής ενίσχυσης για τους γεωργούς», 2018, σημείο 34.
- ⁶⁷ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ το 2016 », 2018, σημείο 7.
- ⁶⁸ Βλέπε επίσης γνώμη αριθ. 1/2018 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την από 2ας Μαΐου 2018 πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης στην περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη.
- ⁶⁹ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.05.2016, σημείο 15).
- ⁷⁰ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, *The work of EPRS:2014 to 2018*, PE 637.954, 2019.

-
- ⁷¹ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.05.2016, σημείο 39).
- ⁷² <https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home>
- ⁷³ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.05.2016, σημείο 29).
- ⁷⁴ Κοινό Κέντρο Ερευνών, «[The debate on the EU Better Regulation Agenda: a literature review](#)», κεφάλαιο 3, «Stakeholder consultation, participation and involvement», 2019.
- ⁷⁵ Για την έγκριση μιας πράξης στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, αμφότεροι οι συννομοθέτες, συνεπικουρούμενοι από την Επιτροπή, συχνά εισέρχονται σε διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των λεγόμενων «τριμερών διαλόγων». Πρόκειται για άτυπες συναντήσεις μεταξύ των εκπροσώπων των τριών εμπλεκόμενων θεσμικών οργάνων, με στόχο την επίτευξη έγκαιρης συμφωνίας σχετικά με τη νέα νομοθεσία της ΕΕ.
- ⁷⁶ Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια, [Διαφάνεια των τριμερών διαλόγων \(στρατηγική έρευνα OI/8/2015/JAS\)](#), απόφαση που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2016.
- ⁷⁷ Επιτροπή, «[Commission reply to the follow-up request for information in relation to the Ombudsman's own-inquiry OI/8/2015/JAS](#)», 2018.
- ⁷⁸ Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, υπόθεση T-540/15, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου, ECLI:EU:T:2018:167, 2018.
- ⁷⁹ Jan Brandsma, «Transparency of EU informal trilogues through public feedback in the European Parliament: promise unfulfilled», *Journal of European Public Policy*, τόμος 26, αριθ. 10, 2019, σ. 1464-1482 και συγκεκριμένα σ. 1470.
- ⁸⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_19_1152
- ⁸¹ <http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-union-of-democratic-change/file-inter-institutional-agreement-on-a-mandatory-transparency-register-for-lobbyists>
- ⁸² ΕΕΣ, βάσει των διαγραμμάτων της Επιτροπής που περιλαμβάνονται στην εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2020.

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) εφαρμόζεται δυνάμει της [απόφασης αριθ. 6-2019 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση, υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων από τον περαιτέρω χρήστη. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, υποχρεούστε να μεριμνήσετε για την απόκτηση των αναγκαίων δικαιωμάτων. Όταν λαμβάνεται έγκριση, η έγκριση αυτή ακυρώνει την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στην χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση και δεν σας παρέχεται σχετική άδεια.

Η «οικογένεια» των ιστοτόπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα [europa.eu](#), παρέχει συνδέσμους προς ιστοτόπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν τους ελέγχει, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογοτύπου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ**